

Rajgradzkie ECHA

* ROK XI * NR 9/10 (139/140) * WRZESIEŃ - PAŹDZIERNIK 2001 R. * CENA 2 zł * ISSN 1427-9037 *

W NUMERZE:

57. ROCZNICA BITWY NA
GRZĘDACH – CZERWONYM BAGNIE str. 10

**DOŻYNKI
POWIATU GRAJEWSKIEGO
W RAJGRODZIE** str. 2-3

SPOTKANIE ŚRODOWISK
TWÓRCZYCH DIECEZJI
EŁCKIEJ str. 2-4

RAJGRÓD
29.09. - 03.10. 2001 POLAND

**I MIĘDZYNARODOWE FORUM EKOLOGICZNE
EKORAJ – RAJGRÓD 2001** str. 19-24

DOŻYNKI POWIATU GRAJEWSKIEGO W RAJGRODZIE

Dary ofiarne składają: (od lewej) starosta Henryk Pośrednik, przewodnicząca Rady Powiatu Eugenia Kulesza, burmistrz Zygmunt Dziądział

Wręczenie dyplomów największym producentom mleka: prezes Edmund Borawski i Jan Zawadzki z Ciemnoszyj

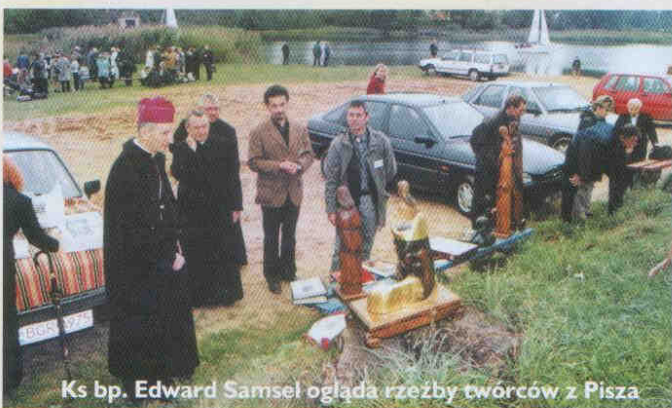

Wieniec dożynkowy z Barszczy; model ołtarza polowego z Góry Zamkowej wykonany przez p. Eugeniusza Bućko

DIECEZJALNE SPOTKANIE ŚRODOWISK TWÓRCZYCH

W dniu 22 września 2001 roku przedstawiciele środowisk twórczych diecezji ełckiej spotkali się na Górze Zamkowej w Rajgrodzie, na swym dorocznym spotkaniu. Było to już drugie spotkanie twórców; poprzednie odbyło się w Roku Wielkiego Jubileuszu na Wi-grach i w Maćkowej Rudzie.

Rajgrodzkie spotkanie rozpoczęło się mszą św. na Górze Zamkowej, na ołtarzu polowym wzniesionym w ubiegłym roku na uroczystość koronacji Matki Boskiej Rajgrodzkiej. Mszy św. przewodniczył Biskup Ełcki – ks. dr Edward Samsel, a w koncelebrze uczestniczyli: ks. dr Jerzy Sikora i ks. prałat Kazimierz Gacki. Na wstępie zebranych powitał burmistrz Rajgrodu Zygmunt Dziądział. W oko-

Ks bp. Edward Samsel ogląda rzeźby twórców z Pizsa

ognisko poetyckie u podnoża Góry Zamkowej

licnościowej homilii Ksiądz Biskup nawiązał do miejsca celebry. Zwrócił też uwagę na miejsce Maryi w twórczości artystów. Na zakończenie homilii ks. bp E. Samsel odwołał się do „Listu do artystów” Jana Pawła II: „Piękno jest (...) widzialnością dobra, tak jak dobro jest metafizycznym warunkiem piękna, (...) Artysta w szczególny sposób obcuje z pięknem. Piękno jest powołaniem zadany przez Stwórcę”.

Po mszy św., podczas której stosownie pieśni wykonał chór parafialny, odbył się koncert orkiestry dętej z rajgrodzkiego Domu Kultury. Uczestnicy II Diecezjalnego Spotkania Środowisk Twórczych zeszli ze szczytu Góry Zamkowej i nad

cd. ze str. 2

żywienie, które jest niezbędnym elementem podtrzymującym życie wszystkich ludzi. Nawiązał do miłości z jaką rolnicy odnoszą się do ziemi, która żywi nas wszystkich. Tragedię w Nowym Jorku i Waszyngtonie ks. Orłowski określił jako akt pozbawiony elementarnej zasady w stosunku do drugiego człowieka – zasady ewan-

gelicznej miłości. Zwrócił uwagę, jako proboszcz z Jedwabnego, że są siły w świecie, które nawet naród polski chciały okrzyknąć narodem morderców.

W czasie Mszy św. rolnicy składali dary dożynkowe w postaci wieńców. Liczne były wieńce, i przemyślnie wykonane, z parafii Rajgród, bo ta uroczystość miała również charakter dożynek parafialnych. W procesji z darami uczestniczyli również przedstawiciele powiatowych władz samorządowych: przewodnicząca Rady Powiatu Eugenia Kulesza, starosta Henryk Poślednik i burmistrz Rajgrodu Zygmunt Dziądziałak.

Tradycyjny bochen dożynkowego chleba na ręce starosty H. Poślednika złożyli starościna dożynek Danuta Bujnowska z Sołk i starosta dożynek – Czesław Pieńczykowski z Łazarzy. Na zakończenie Mszy św. ks. prałat Hieronim Mojżuk odczytał list od Biskupa Elckiego ks. Edwarda Samsela, który

przeprosił rolników za nieobecność i doceniając ich trud dnia każdego, zapewnił o modlitwie i udzielił błogosławieństwa. Starosta grajewski, Henryk Poślednik, podziękował ks. E. Orłowskiemu za odprawienie mszy św. w intencji rolników powiatu grajewskiego i życzył im wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i zawodowym. Mszę św. uświetnił śpiew chóru parafialnego i gra orkiestry dętej z Domu Kultury. Po uroczystości wszyscy jej uczestnicy podzielili się dożynkowym chlebem.

Na estradzie, na zboczu Góry Zamkowej, zaprezentowały się zespoły z Domu Kultury w Rajgrodzie, z Domu

cd na str. 4

Starostowie dożynek: Danuta Bujnowska i Czesław Pieńczykowski

cd ze str. 2

brzegiem Jeziora Rajgrodzkiego spożywali grochówkę i inne przysmaki z kuchni polowej. Mieli możliwość obejrzenia rzeźby religijnej Dariusza Bednarskiego i Sławomira Pardeja – plastików z Pizy. Na kiermaszu można było nabyć książki wydane przez Towarzystwo Miłośników Rajgrodu.

Po obiedzie na Górze Zamkowej miała miejsce „Ilustracja słowno –

sala kominkowa TMR : wernisaż wystawy fotograficznej „Rajgrodzkie impresje”, red. Janusz Sobolewski opowiada o najnowszych wydawnictwach TMR

W. Gajdziński. Natomiast J. Sobolewski w czterech opowieściach zaprezentował walory przyrodnicze ziemi rajgrodzkiej, historię naszego miasteczka, historię parafii i obrazu Matki Boskiej Rajgrodzkiej. Następnie wszyscy udali się do miejscowego kościoła parafialnego, gdzie odśpiewano pieśń napisaną przed kilkoma dniami przez elcką poetkę.

Kustosz rajgrodzkiego sanktuarium ks. prałat Hieronim Mojżuk zaprezentował świątynię i

omówił obraz Rajgrodzkiej Pani. Po krótkiej modlitwie przedstawiciele środowisk twórczych diecezji elckiej udali się do Domu Kultury w Rajgrodzie, gdzie miał miejsce recital piosenki autorskiej Marcina Pyciaka z Elku. Po koncercie wszyscy zeszli do sali „Przy kominku” w Towarzystwie Miłośników Rajgrodu. Miało tu miejsce otwarcie wystawy fotograficznej „Rajgrodzkie impresje” przygotowanej przez członków Klubu Fotograficznego Fotart. Zaprezentowano też miesięcz-

dokończenie na str. 4

od lewej stoją: ks. bp. Edward Samsel, burmistrz Zygmunt Dziądziałak, Starosta Henryk Poślednik

muzyczna” w wykonaniu Wiesława Gajdzińskiego i Janusza Sobolewskiego. Pieśni maryjne, sławiące Matkę Boską Rajgrodzką - Królową Rodzin, według własnej kompozycji wykonał

RADOŚĆ TO CZYSTOŚĆ

Dnia 21 września 2001 roku uczniowie klas (pod opieką p. **A. Gadzińskiej**, p. **T. Stryjeckiej**, p. **W. Zimińskiej**) I b, I c, I d, II a naszego gimnazjum wzięli udział w akcji pod nazwą "Sprzątanie świata 2001". Akcja rozpoczęła się o godz. 9.00 - wtedy wyjechały autobusy wiozące uczestników. Po przybyciu na Tamę uczniowie energicznie zabrali się do porządkowania okolicznych terenów leśnych. W podziękowaniu za ciężką pracę Nadleśnictwo zaprosiło uczestników na ognisko i małą przekąskę. Po udanej imprezie ok. 13.30 uczniowie zostali odwiezieni do szkoły.

Mamy nadzieję, że nasz skromny wkład w propagowaniu akcji będzie miał wpływ na czystość środowiska, w którym żyjemy

A. Gadzińska, Izabela Wysocka

J.S.

dokończenie ze str. 3

Kultury w Grajewie, ze Szkoły Rolniczej w Nieckowie i ze Szkoły Podstawowej w Białaszewie. Prezes Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekoop” w Grajewie, Edmund Borawski, wręczył okolicznościowe dyplomy i puchary największym producentom mleka z powiatu grajewskiego. Zaliczają się do nich: Zawadzki Jan, Paszkowski Krzysztof, Olszewski Tadeusz, Zaleski Eugeniusz, Rydzewski Lech. Pierwszy z nich w 2000 roku zdał 360 tys. litrów mleka w klasie ekstra. Mleko pozostałych nagrodzonych producentów mieściło się również w tej samej klasie.

Na zboczach Góry Zamkowej i nad brzegiem Jeziora Rajgrodzkiego wszyscy zainteresowani mieli możliwość podziwiać wystawę rolniczą. Dużym zainteresowaniem cieszyły się nowe narzędzia rolnicze, a także stoisko z płodami rolnymi pochodzącymi z gospodarstw ekologicznych. Było też stoisko z twórczością ludową. Zaproszeni goście zostali poczęstowani obiadem w rajgrodzkiej szkole, w której również zorganizowano stół szwedzki. Produkty na poczęstunek gości pochodziły od miejscowych sponsorów.

dokończenie ze str. 3

nik „Rajgrodzkie Echa” i najnowsze wydawnictwa książkowe TMR.

Późnym popołudniem, przy blasku ciepłego słońca, nad brzegiem Jeziora Rajgrodzkiego, u podnóża Góry Zamkowej rozpoczęło się poetyckie ognisko. Twórcy poezji i prozy poetyckiej prezentowali swe utwory. Z rajgrodzkich twórców zaprezentował się Jan

ści. Ks. J. Sikora powiedział: „Bardzo często artyści twierdzą, że Kościół nie otwiera się na twórców, postanowiliśmy wyjść temu naprzeciw. Religia nie może być przecież żadną barierą.”

Organizatorami spotkania środowisk twórczych diecezji ełckiej w Rajgrodzie byli: Diecezjalne Duszpasterstwo Środowisk Twórczych, Parafia Narodzenia NMP w Rajgrodzie, Towarzystwo Miłośników Rajgrodu, Ełckie Centrum Kultury.

JS

chowi Kuleszy. Barbara Jankowska wyrecytowała wiersz Janusza Berneira „Znad Góry Zamkowej”

Pomysłodawcą i głównym organizatorem diecezjalnych spotkań środowisk twórczych jest ks. dr Jerzy Sikora – redaktor naczelny „Martyrii” i diecezjalny duszpasterz środowisk twórczych. Jego zdaniem takie spotkania mają na celu również otwarcie Kościoła na twórców, czyli na specyficzne środowisko, często bardzo krytyczne wobec rzeczywisto-

Tarnacki i Wojciech Więckowski, który odczytał swoje teksty refleksyjne publikowane w „RE” i zadedykował je zmarłemu przed kilku dniami Wojcie-

Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU MIEJSKIEGO W RAJGRODZIE

1. Trwa budowa gimnazjum w Rajgrodzie – zgodnie z ustalonym harmonogramem robót. Aktualnie wykonywany jest montaż konstrukcji dachowej.
2. Rozpoczęto budowę stacji uzdatniania wody na kol. Podchoinki. Zostały wykonane roboty na wartość ok. 400 000 zł.
4. Przeprowadzono remont mostu w Woźnejwsi (Podrzeka). Remont wykonał ZGKiM w Rajgrodzie. Koszty remontu: materiały – 4.500 zł, robocizna – 2.000 zł.
5. Wykonano chodnik w Rajgrodzie prowadzący od ul. 1 Maja do pomostu nad jeziorem – w ramach robót publicznych. Wartość materiałów: 3.500 zł. Schody do chodnika wykonał Zarząd Dróg Powiatowych kosztem około 2.000 zł
7. Wykonano chodnik przy ul. Zabielskiego i Jaćwieckiej. Robocizna – w ramach robót publicznych. Wartość materiałów wraz z transportem 45.500 zł.
10. Przystawiono przystanek PKS w Woźnejwsi – w ramach robót publicznych. Koszt zużytych materiałów 500 zł.
11. Wykonano modernizację ul. Żabiej w Rajgrodzie poprzez położenie asfaltu na odcinku 250 m, i szer. 5 m, oraz ułożenie chodnika długości 250 m. Łączny koszt 45.000 zł. Powyższe zadanie zostało sfinansowane przez Zarząd Dróg Powiatowych.
12. Przeprowadzono przetarg na modernizację drogi rolniczej we wsi Ciszewo na odcinku 800 mb. Przetarg wygrała firma „KOPTRANS” z Łosewa z ceną 15.000 zł. W powyższej kwocie zadanie zostanie sfinansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

PROBLEMY GMINNEJ OŚWIATY

W dniu 3 października 2001 roku Zarząd Miejski w Rajgrodzie spotkał się z prezesem ogniska ZNP w Rajgrodzie – Januszem Rutkowskim. Burmistrz Zygmunt Dziadziak poinformował o rosnącym zadłużeniu wewnętrznym w dziale oświaty. Radykalne zahamowanie sprzedaży mieszkań i działek gminnych spowodowało uszczuplenie dochodów budżetowych. Opóźniają się obowiązkowe płatności wobec nauczycieli, co powoduje pewne niepokoje wśród tej grupy zawodowej. Kierownik Biura Obsługi Szkół – Maria Zimińska i księgowa Elżbieta Zyskowska zaproponowały stronom przyjęcie

harmonogramu spłat wobec pracowników oświaty. I leżności wyrównawcze za rok poprzedni zostaną wypłacone do końca bieżącego roku. Od 1 listopada b.r. wprowadzona zostanie obowiązkowa podwyżka płacy zasadniczej, a wyrównanie za 10 miesięcy tego roku zostanie wypłacone w I kwartale 2002 roku. Strona związkowa przyjęła do wiadomości zaproponowane terminy.

POWOŁANIE KOMISJI ANTYALKOHOLOWEJ

W dniu 3 października 2001 roku Zarząd Miejski w Rajgrodzie powołał nowy skład Komisji d.s. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład komisji weszli: Genowefa Borkowska, Barbara Jankowska, Czesław Karwowski, Barbara Prostko, Zygmunt Tarnacki, Krzysztof Wielencej, Stanisław Ziuzia. Komisja na pierwszym posiedzeniu wybierze spośród siebie przewodniczącego.

SEMINARIUM RATOWNICZE NAD JEZIOREM RAJGRODZKIM

W dniach 30-31 sierpnia 2001 roku w Ośrodku Szkoleniowo- Wypoczynkowym „Knieja” nad Jeziorem Rajgrodzkim odbyło się Międzynarodowe Seminarium Ratownicze „BUG 2001”. Gwałtowny rozwój współczesnej cywilizacji niesie ze sobą różne zagrożenia. Skażeniu ulega naturalne środowisko przyrodnicze, co ma bezpośredni wpływ na życie i zdrowie człowieka. Współczesne wypadki i katastrofy wymagają współdziałania takich służb ratowniczych, jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarna, policja...

W pierwszym dniu seminarium odbyły się ćwiczenia – dwa epizody. Pierwszy miał miejsce na Jeziorze Rajgrodzkim naprzeciw Góry Zamkowej i była to symulacja zderzenia dwóch jachtów i dwóch łodzi motorowych. Kilkanaście osób potrzebowało pomocy. Po kilku minutach do akcji przystąpiły ratunkowe łodzie motorowe i ewakuowały rannych na brzeg, gdzie po rannych podjeżdżały karetki pogotowia ratunkowego. Następnie do akcji włączyły się dwa helikoptery. Z jednego, który zniżył się do kilku metrów nad lustro wody, wyskoczyło kilku ratowników. Ratownik przymocowywał rannego do siebie właśnie taką parę po-

ukończenie ze str. 5

dejmował z wody, za pomocą liny, śmigłowiec i transportował na plażę. Tutaj podjeżdżała karetka. W końcowym etapie akcji ratunkowej, po najcięższej poszkodowanych i wymagających natychmiastowej pomocy lekarskiej, przybył śmigłowiec pogotowia ratunkowego. Sprawnie i pewnie osiadł na plaży, powodując, impetem dużego skrzydła, zawirowania lustra wody, pokładanie się trzciny i wzbijanie się w powietrze piachu. Pokaz był bardzo efektowny i, oprócz uczestników seminarium, obserwowali go liczni mieszkańcy Rajgrodu.

Drugi epizod – symulacja wypadku drogowego z udziałem samochodu osobowego i cysterny, miał miejsce na jazie wodnym, w miejscu, gdzie z Jeziora Rajgrodzkiego wypły-

wa rzeka Jęgrznia. Z samochodu osobowego, leżącego na dnie rzeki, ratowano dwie osoby poprzez rozcinanie blach we wraku. Z cysterny do

rzeki wylała się substancja chemiczna. W odpowiedniej odległości od miejsca zdarzenia na rzece pobudowano stosowną tamę ze sprasowanej

słomy. Nurt rzeki, niosąc substancję chemiczną, przepływał przez swojego rodzaju filtr. Nad brzegiem rzeki postawiono przewoźną oczyszczalnię ścieków, w której neutralizowano chemikalia.

W drugim dniu miały miejsce wykłady i omawianie epizodów. W międzynarodowym seminarium ratowniczym uczestniczyli obserwatorzy zagraniczni. Z polskich służb zaangażowane zostały: Państwowa Straż Pożarna, Policja Państwowa, Straż Graniczna, pogotowie ratunkowe (wodne, lotnicze i terenowe).

W przygotowaniu seminarium w Rajgrodzie duże zaangażowanie wykazali strażacy z miejscowej OSP i przedstawiciele lokalnych władz samorządowych.

J.S.

NOWY ROK SZKOLNY

W dniu 3 września 2001 roku wspólne rozpoczęcie roku szkolnego 2001/2002, po raz trzeci, szkoły podstawowej i rajgrodzkiego gimnazjum odbyło się na dziedzińcu Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie. W uroczystości udział wzięli przedstawiciele władz samorządowych z przewodniczącym Rady Miejskiej - Zbigniewem Poniatowskim i burmistrzem Zygmuntem Dziadziakiem. Burmistrz Rajgrodu życzył uczniom i nauczycielom oraz pozostałym pracownikom szkół wszelkiej pomysłowości w nowym roku szkolnym. Dyrektor szkoły podstawowej - Janina Kalinowska przedstawiła kadrę nauczy-

cielską i odchodzącemu na emeryturę nauczycielowi historii - Januszowi Rutkowskiemu podziękowała za lata pracy i wręczyła kosz kwiatów. Janusz Rutkowski w strukturach gminnej oświaty pełnił różne funkcje: zastępcy gminnego dyrektora szkół, inspektora oświaty, dyrektora Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie, w której ostatnio pracował jako nauczyciel historii i stał na czele organizacji związkowej ZNP.

Na emeryturę odeszli również nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Kosiałach: Cecylia Matysiewicz i Alicja Jaworowska, która od 1990 roku pełniła w tej szkole funkcję dyrektora. Przejęła ona funkcję dyrektora po mężu - Bohdanie Jaworowskim, który nadal pracował; w zawodzie nauczyciela przepracował ponad 40 lat.

Wielu nauczycieli ze zlikwidowanych szkół w terenie przeszło do pracy w innych szkołach; również do rajgrodzkich szkół. Niestety, nie wszystkim się to udało.

Nazwa szkoły	Imię i nazwisko dyrektora	Ilość uczniów	Nauczyciele		Pracownicy administracji i obsługi	
			Ilość etatów	Ilość zatrudnionych	Ilość etatów	Ilość zatrudnionych
Gimnazjum w Rajgrodzie	Zygmunt Tarnacki	249	17,66	21	3,75	4
Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Rajgrodzie	Janina Kalinowska, Mieczysław Giształowicz (zastępca)	248	15,61	19	9	9
Filia w Kosiałach		19	2,22	3	0,5	1
Filia w Kozłowie		18	2,22	3	0,5	1
Szkoła Podstawowa w Beldzie	Henryka Izbicka	80	7,39	8	1	1
Filia w Pieńczykówku		17	2,22	3	0,5	1
Szkoła Podstawowa w Woźnejwsi z siedzibą w Karczewie	Ewa Budzińska	88	8,72	10	2	2
Szkoła Podstawowa w Rydzewie	Sławomir Obrycki	94	10,72	11	1,5	2
Filia w Mieczach		22	2,22	3	0,5	1
Razem		835	68,98	81	19,25	22

+ nauczyciel jęz. angielskiego w SP w kl. IV - 15 godz. tygodniowo, w Gimnazjum - 33 godz. tygodniowo

POZOSTANIE W NASZEJ PAMIĘCI

W dniu 21 września 2001 r. tłumy mieszkańców gminy Rajgród pożegnały ś.p. Wojciecha Kuleszę.

Wojtka poznałem w dniu 11 marca 1991 r. na zebraniu założycielskim Komitetu Obywatelskiego „Solidarności” w Rajgrodzie. Obaj weszliśmy wówczas do Zarządu i zaczęliśmy swą działalność od zdefiniowania treści programu. Nie pomógł nam (Zarządowi) zawodowy dziennikarz mieszkający w Woźnejwsi i kiedy wracałem z Wojtkiem do Rajgrodu, wyraziłem zakłopotanie, bo brak programu wstrzymywał wydanie pierwszego numeru „Rajgrodzkich Echa”. Jakie było moje zdziwienie, kiedy następnego dnia rano Wojtek do mnie przyszedł i przyniósł rękopis programu oświadczając, że poświęcił noc na jego napisanie. Przeczytał mi i zaraz przepisałem go na maszynę uzgadniając na bieżąco drobne poprawki. Potem wielokrotnie pomagał w rozprawianiu naszej gazetki w terenie, wśród rolników, z którymi miał bezpośredni kontakt.

Wojtek był radnym Rady Miejskiej w Rajgrodzie w latach 1994-1998, był członkiem Zarządu Miasta Rajgrodu. Od powstania w 1997 r., aż do rozwiązania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sierpniu br. był jej aktywnym członkiem.

Ś.p. Wojciech Kulesza odszedł od nas nagle, przeżywszy niewiele ponad czterdzieści lat. Przez całe życie zawodowe związał się z mieszkańcami naszej gminy pełniąc zawód inseminatora. Własne zaangażowanie i pomoc fachowa żony przyczyniły się do uszlachetnienia zwierząt hodowlanych na naszym terenie. W naszej pamięci pozostanie jako dobry i oddany swej pracy fachowiec oraz społecznik zaangażowany w całości kształt życia gminy.

J.S.

PAMIĘCI WOJCIECHA KULESZY WSPOMNIENIE

Wciąż widzę jego oczy: czarne, niepokojące, w których zapalały się filuternie iskierki, kiedy żartował lub chciał splatać komuś psikusa. A żartowniś był niemały!

Pamiętam nasze pierwsze spotkanie. Niedługo po naszym sprowadzeniu się do Skrodzkich, kupiliśmy Mućkę. Mućka, jak to Mućka: pewnego dnia poczuła bożą wolę. Zawezwaliśmy więc inseminatora – pana Wojtka Kuleszę. I przyjechał. Ale trafił, że akurat kilka minut wcześniej mąż wyjechał w pole. Speszona tą sytuacją mówię: przepraszam, ale co ja mam z tą krową robić, bo jestem zupełną nowicjuszka w rolno – hodowlanej branży? Na co pan Kulesza obrzuca mnie pytając – badawczym spojrzeniem mówiącym: mówi serio, czy wpuszcza mnie w maliny? Po czym z niezmaconym spokojem odpowiada: nic takiego, trzeba ją tylko za nosek przytrzymać. Teraz z kolei ja obdarzam swego rozmówcę taksującym spojrzeniem: kpi ze mnie, czy mówi prawdę?

Dziś, po latach hodowli, takiego pytania już nie zadaję. Bywał dosyć często u nas. Zawsze pełen życia i humoru. Zawsze służący fachową radą, gdy mieliśmy jakiś problem. To dzięki Niemu wydajność w naszej oborze wzrosła ponad dwukrotnie.

Będzie nam Go brakowało. I myślę, że nie tylko my odczujemy Jego brak, bo był wspaniałym fachowcem.

Za wcześnie od nas odszedł.

Cześć Jego pamięci!

Małgorzata Więckowska

WYBORY DO PARLAMENTU RP

W niedzielę, 23 września 2001 roku, w Polsce odbyły się wybory do Sejmu i Senatu. W gminie Rajgród powołano pięć Komisji Obwodowych i wyborcy mogli oddać swe głosy w lokalach wyborczych w następujących miej-

scowościach: Belda, Biebrza, Rajgród, Rydzewo i Woźnawieś. W naszej gminie, liczącej 6222 mieszkańców, uprawnionych do głosowania było 4263 osoby. Głosowało 1581 osób. Frekwencja w gminie wyniosła 37,08%.

WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU RP W GMINIE RAJGRÓD

Lp.	Komitet wyborczy	Liczba uzyskanych głosów	% ogólnej liczby głosów
1.	PSL	482	33,7
2.	SLD	363	25,4
3.	Samoobrona	275	19,3
4.	Liga Polskich Rodzin	118	8,2
5.	Platforma Obywatelska	61	4,2
6.	Prawo i Sprawiedliwość	61	4,2
7.	AWSP	34	2,38
8.	UW	18	1,26
9.	Polska Unia Gospodarcza	10	0,7
10.	Alternatywa Ruch Społ.	4	0,2
11.	PPS	1	0,07
	RAZEM	1427	100

WYNIKI WYBORÓW DO SENATU RP W GMINIE RAJGRÓD

L.P.	Nazwisko i imię	Liczba głosów
1.	Chojnowski Jan	160
2.	Czuba Krystyna Bożena	216
3.	Jakimowicz Zygmunt	57
4.	Jamróż Adam	327
5.	Januszewski Tadeusz	121
6.	Maliszewski Józef	79
7.	Marczuk Stanisław Marian	79
8.	Mierzyński Tadeusz	414
9.	Plewa Sergiusz	274
10.	Sienkiewicz Jerzy	620
11.	Syczewski Jan	166
12.	Szafraniec Jan	317
13.	Szeremietiew Romuald	145

WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU RP W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Komitet wyborczy	%	Ilość mandatów	Posłowie
SLD-UP	36,7	6	Cimiszewicz Włodzimierz Ciruk Barbara Czerniawski Mieczysław Czuż Aleksander Czykwin Aleksander Zaworski Jan
Samoobrona	11,7	2	Laskowski Józef Wiśniowska Genowefa
Liga Polskich Rodzin	11,4	2	Fedorowicz Andrzej Krutul Piotr
Prawo i Sprawiedliwość	11,1	2	Jurgiel Krzysztof Kamiński Michał
PSL	10,6	2	Borawski Edmund Mioduszewski Józef
Platforma Obywatelska	8,2	1	Zagórski Marek
AWSP	4,7	-	-
Unia Wolności	1,8	-	-
Polska Unia Gospodarcza	0,03	-	-
Alternatywa	0,02	-	-
PPS	0,01	-	-

Senatorami z województwa podlaskiego zostali:

1. Jamróż Adam z SLD
2. Plewa Sergiusz z SLD
3. Szafraniec Jan z LPR

OGÓLNOPOLSKIE WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU RP

Komitet wyborczy	%	Ilość mandatów
SLD-UP	41,04	216
PO	12,68	65
Samoobrona	10,2	53
PiS	9,5	44
PSL	8,98	42
LPR	7,87	38
Mniejszość Niemiecka		2
AWSP	5,6	
UW	3,1	
Alternatywa	0,42	
PWN	0,02	
PUG	0,06	
PPS	0,01	

Do Senatu RP weszły następujące ugrupowania:

1. SLD-UP - 75 mandatów
2. Blok Senat 2001 - 15 mandatów
3. PSL -4 mandaty
4. Liga Polskich Rodzin - 2 mandaty
5. Samoobrona - 2 mandaty
6. Komitet Wyborczy im. Henryka Stokłosa - 1 mandat
7. Komitet Wyborczy Sympatyków Lecha Kaczyńskiego - 1 mandat

Do Sejmu RP weszło sześć ugrupowań (dwa mandaty zarezerwowane są dla mniejszości niemieckiej). Poza Sejmem znalazły się ugrupowania, które nie przekroczyły progów wyborczych: dla koalicji - 8% i dla ugrupowań

samodzielných - 5%. W Sejmie składającym się ustawowo z 460 posłów zasiadzie 216 przedstawicieli koalicji SLD-UP. Do bezwzględnej większości zabrakło 15 mandatów. Desygnowany przez Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego na stanowisko Premiera nowego rządu przewodniczący SLD - Leszek Miller rozpoczął konsultacje z ugrupowaniami, które weszły do Parlamentu RP. W dniu 8 października 2001 roku Sojusz Lewicy Demokratycznej, Unia Pracy i Polskie Stronnictwo Ludowe podpisały umowę koalicyjną. Te trzy ugrupowania utworzą rząd; premier - Leszek Miller, wicepremierzy: Marek Pol - przewodniczący UP i Jarosław Kalinowski - prezes PSL.

Inf.wł

CO SŁYCHAĆ W POWIECIE?

Początek września to uroczystości patriotyczne – rocznicowe.

W sobotę, 8 września 2001 roku na Grzędach w gminie Rajgród odbyła się uroczystość 57 rocznicy bitwy stoczonej przez 9. pułk strzelców konnych Armii Krajowej z Niemcami. Po raz drugi współorganizatorem uroczystości, oprócz kombatantów i rajgrodzkiego samorządu, było Starostwo Powiatowe. We Mszy św., odprawionej w kaplicy w Woźnejwsi i złożeniu wieńców przed obeliskiem na Grzędach uczestniczyli przedstawiciele władz powiatowych na czele ze starostą Henrykiem Poślednikiem. Członek Zarządu Powiatu – Zygmunt Tarnacki wygłosił okolicznościowy referat historyczny. (szerzej na ten temat w artykule „W rocznicę bitwy”; - patrz str. 10)

Dwa tygodnie później, w niedzielę 16 września 2001 r. w Rajgrodzie odbyły się trzecie powiatowe dożynki. Głównymi organizatorami było Starostwo Powiatowe wraz z gminą Rajgród i szkołami: podstawową i gimnazjum. Uroczysta Msza św. odbyła się na pięknie położonej nad Jeziorem Rajgrodzkim Górze Zamkowej, a homilię wygłosił duszpasterz rolników – ksiądz Edward Orłowski – proboszcz z Jedwabnego. (dokładny opis uroczystości dożynkowych w artykule „Powiatowe dożynki” na str. 2-3)

W dniu 10 września liczni przedstawiciele władz samorządowych: powiatowych i z poszczególnych

gmin wzięli udział w uroczystości poświęcenia sztandaru i nadania imienia Henryka Sienkiewicza Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie. Uroczystą Mszę św. w kościele p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy odprawił Biskup Łomżyński – ks. dr Stanisław Stefanek. Jest to trzecia szkoła w powiecie grajewskim nosząca imię autora „Quo vadis”. Tak więc ze swymi sztandarami były delegacje szkół podstawowych z Rajgrodu i Wąsosza. Na pamiątkę podniosłej uroczystości dyrektor Janina Kalinowska z Rajgrodu wręczyła grajewskiej podstawówce jedno z dzieł Henryka Sienkiewicza. Dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie jest Eugenia Kulesza – przewodnicząca Rady Powiatu w Grajewie.

W dniu 19 września 2001 roku odbyła się XXXI Sesja Rady Powiatu w Grajewie. Radni podjęli uchwałę dotyczącą przesunięć budżetowych. Już w czerwcu br. podjęto uchwałę o zmniejszeniu skła-

du Zarządu Powiatu w Grajewie. Po opublikowaniu tej uchwały w „Dzienniku Urzędowym województwa podlaskiego”, co zostało potwierdzone podczas obrad sesji, grupa radnych nalegała na wdrożenie jej w życie. W trakcie przerwy rezygnację z działalności w Zarządzie powiatu złożyli radni: Sławomir Ginel i Jerzy Nikliński. W skład Zarządu Powiatu, składającego się z czterech osób wchodzi: Henryk Poślednik – starosta, Jarosław Augustowski – wicestarosta, Mirosław Chrzanowski – członek, Zygmunt Tarnacki – członek.

W dniu 5 października w Starostwie Powiatowym w Grajewie odbyło się szkolenie przeprowadzone przez przedstawiciela Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczące wdrożenia programu SAPARD w Polsce. Szkolenie obejmowało dwie grupy tematyczne – rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich oraz poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rol-

nych. Na szkolenie to przybyli przedstawiciele gmin, rolnicy oraz osoby reprezentujące przetwórstwo. Głównym celem spotkania było przybliżenie założeń programu oraz przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do złożenia wniosków i skorzystania z pomocy Unii Europejskiej w ramach programu SAPARD.

Z.T.

W dniu 8 września 2001 r. przypadła 57 rocznica bitwy na Grzędach – Czerwonym Bagnie. Uroczyste obchody rocznicowe

miały miejsce w Woźnejwsi i na Grzędach, w Biebrzańskim Parku Narodowym, przed obeliskiem

W ROCZNICĘ BITWY NA GRZĘDACH

nie walki. Biada nam, gdybyśmy po tych wyborach (...) przywrócili tylko jeden kolor, ten czerwony i to

upamiętniającym działalność spieszono 9. Pułku Strzelców Konnych AK w okresie akcji „Burza”, latem 1944 r.

Przed kaplicą w Woźnejwsi zebranych powitał burmistrz Rajgrodu – Zygmunt Dziądziak. Następnie, przy marszu granym przez orkiestrę dętą, poczty sztandarowe, kombatanci i goście udali się do kaplicy, gdzie okolicznościową Mszę św odprawił ks. Janusz Kubrak z Osowca. W homilii wskazał na wartości patriotyczne, jakie przyświecały żołnierzom Armii Krajowej. Odnosząc się do barw narodowych ks. Kubrak powiedział między innymi: „(...) biały jest symbolem pokoju. My nie chcemy wojny, ale chcemy prawdy, chcemy tę prawdę ukazywać dzisiejszemu młodemu pokoleniu, bo na kłamstwie, na fałszu nie wykształcimy, nie wychowamy wolnego narodu. Czerwona część flagi dziś powinna być symbolem miłości, ofiary, a

ten, który niesie nienawiść obłudę, zakłamanie. Dlatego przedstawiciele tego kierunku nie ma na polskich mogiłach, dlatego tak rzadko składają wieńce (...)”. Zwrócił też uwagę na to, że bitwa rozegrana została 8 września, w uroczystość Narodzenia NMP, którą określamy jako święto Matki Boskiej Siewnej. Bitwa też była siewem, a polegli żołnierze – ziarnem rzuconym po to, by w przyszłości wydać owoc.

Prezes Zarządu Obwodu ŚZZ AK w Grajewie - Wacław Tombacher podziękował księdzu za odprawioną Mszę w intencji poległych i zmarłych kolegów.

Druga część uroczystości miała miejsce na Grzędach. W strugach deszczu, ale przy dźwiękach orkiestr dętych (z Domu Kultury z Rajgrodu i strażackiej z Grajewa), pod pomnikiem złożono wieńce i kwiaty.

Prezes Towarzystwa Miłośników Rajgrodu, Zygmunt Tarnacki, wygłosił okolicznościowy referat historyczny. Stanisława Kumor , która w czasie bitwy pod pseudonimem „Krzysztof” dowodziła drużyną sanitarną, mówiła o udziale kobiet w konspiracji. Burmistrz Z. Dziądziak przedstawił gości, wśród których byli m. in.: Krzysztof Bondaryk – wiceminister (MSWiA), Sławomir Zgrzywa – Marszałek Województwa Podlaskiego, wicewojewoda podlaski Leszek Lewoc, były wiceminister (MON) Romuald Szeremietiew. Starosta Powiatu Grajewskiego Henryk Pośrednik, podziękował wszystkim za przybycie, odpowiednim służbom za sprawną organizację uroczystości.

Na zakończenie było ognisko, wojskowa grochówka i spotkanie z kombatantami. Odczytano listy od Biskupa Ełckiego ks. bp. Edwarda Samsela i Wojewody Krystyny Łukaszuk. Przemawiali goście, dziękując obecnym na uroczystości uczestnikom bitwy na Grzędach, za trud i poświęcenie oraz życząc im długich lat życia w dobrym zdrowiu.

JANUSZ SOBOLEWSKI

Z ŻYCIA PARAFII

W dniu 8 września przypada uroczystość Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Rajgrodzka parafia i rajgrodzkie sanktuarium są pod wezwaniem Na-

rodzenia NMP, a więc odpust ten jest tytułarnym. W tym roku uroczystość odpustową obchodziliśmy 9 września. Okolicznościową homilię podczas sumy wygłosił ks. dr Jerzy Sikora – profesor etckiego seminarium i Redaktor Naczelny „Martyrii”. Uroczystość uświetnił śpiew parafialnego chóru i gra orkiestry dętej z Domu Kultury.

W dniu 16 września 2001 r. na Górze Zamkowej w Rajgrodzie odbyły się III Powiatowe Dożynki; jednocześnie były to dożynki parafialne i dekanalne. Mszy św. przewodniczył i homilię wygłosił ks. prałat Edward Orłowski. Wieńce dożynkowe przygotowały następujące miejscowości z parafii Rajgród: Barszcze, Pieńczykowo, Łazarze, Solistówka – wieś, Pomiany, Rybczyzna, Solistówka – kolonie, Kroszewo, kolonia Lewa – Rajgród. W konkursie wieńców pierwsze

miejsce przypadło Barszczom i równo-
rządnie Pieńczykowie. W wieńcu przy-
gotowany przez przedstawicieli Barszczy
wkomponowany został perfekcyjnie wy-
konany model ołtarza po-
lowego z Zamkowej Góry,
reprezentował on wcze-
śniej dekanat na dożynkach
diecezjalnych. Podobnie
w wieńcu dożynkowym z
Pieńczykowa wkompono-
wany został model kaplicy z tej miejscowości. Wie-
niec wykonany przez
mieszkańców wsi Soli-
stówka – to misternie wy-
konany z ziaren wizerunek
Matki Boskiej Rajgrodzkiej.
(więcej na ten temat w ar-
tykule poświęconym po-
wiatowym dożynom).

W dniu 22 września 2001 r. parafia Rajgród była współorganizatorem II Spotkania Środowisk Twórczych Diecezji Etckiej. Uroczystej koncelebrze na Górze Zamkowej przewodniczył Biskup Etcki ks. dr Edward Samsel (dokładny opis w odrębnym artykule).

30 września 2001 r. w parafii Rajgród 75 dziewcząt i chłopców przystąpiło do sakramentu bierzmowania. Szafarzem Sakramentu Umocnienia Duchem Świętym był Ksiądz Biskup Edward Samsel – Ordynariusz Diecezji Etckiej.

Po zakończonej Mszy św. przedstawiciele parafialnych struktur organizacji katolickich, chóru, rady parafialnej, przedstawiciele rajgrodzkiej kultury i władz samorządowych złożyli ks. prałatowi Hieronimowi Mojżukowi najserdeczniejsze życzenia imieninowe. Przedstawiciele bierzmowanych i ich rodzice podziękowali Księdzu Biskupowi za udzielenie „sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej”.

Decyzją Episkopatu Polski od tego roku niedzielę poprzedzającą 16 października – dzień wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową obchodzony będzie jako Dzień Papieski. W tym dniu organizowane będą liczne przedsięwzięcia kulturalne, przypominające działalność Jana Pawła II oraz „akcje” o innym charakterze. W tym roku, w niedzielę, 14 października po każdej mszy św. zbierano do

puszek (również w rajgrodzkim kościele) na specjalny fundusz, z którego korzystać będą szczególnie uzdolnione dzieci z rodzin, których dochody uniemożliwiłyby ich kształcenie. *inf.wł.*

ZJAZD REGIONALISTÓW

W dniach 21-22 września 2001 roku odbyły się IV Podlaskie Spotkania Regionalne. Uczestnicy spotkań mieli możliwość obejrzenia zbiorów Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu i Muzeum Lat Dziecięcych Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego w Zuzeli. Po okolicznościowej Mszy św. udali li się na spotkanie, w

czasie którego referat „Kardynał Stefan Wyszyński – Prymas 1000 – lecia – syn ziemi nadbużańskiej pogranicza podlasko – mazowieckiego” wygłosił ks. prof. Jan Sołowiński z Łomży. Następnie zredagowano i wystosowano list do Ojca Świętego – Jana Pawła II. W liście czytamy m. inn: „ Ojciec Święty, my, regionaliści polscy przedstawiciele ponad 1300 stowarzyszeń kulturalnych działających w całym kraju (...) przesyłamy Ci

nasze gorące pozdrowienia. (...) Wraz z modlitwami wznoszonymi do Pana Jezusa Chrystusa zwracamy się i do Ciebie z gorącą prośbą o łaskawe popieranie procedury beatyfikacyjnej naszego Brata Stefana. (...)” List w imieniu zebranych przedstawicieli regionalnych towarzystw kultury podpisał Anatol Jan Omelaniuk – Przewodniczący Rady Krajo-

ciąg dalszy na str. 12

SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

EUROPA – JEGRZNIA RAJGRÓD

Drużyna piłkarska reprezentująca Rajgród wreszcie wygrała w piłkarskiej A klasie. Po remisach i porażkach przyszło wreszcie zwycięstwo i to na wyjeździe. W niedzielę 14 października 2001 r. Europa – Jegrznia pokonała w Dąbrowie Białostockiej miejscową drużynę o nazwie Dąb 2:1. Miejmy nadzieję, że to początek lepszej passy debiutującej przecież drużyny w oficjalnych rozgrywkach organizowanych przez Podlaski Okręgowy Związek Piłki Nożnej.

Dąb Dąbrowa Białostocka – Europa Jegrznia Rajgród 1:2 (0:1)

1.	Rudnia	9	25	38:11
2.	Piast	9	24	46:8
3.	Krypnianka	9	23	30:11
4.	Skra Cz.	9	18	24:16
5.	Biebrza	9	16	41:32
6.	Victoria	9	14	25:20
7.	Dąb	9	11	23:20
8.	Iskra	9	11	18:24
9.	Gieret	9	10	25:27
10.	Raki	9	8	23:34
11.	Europa - Jegrznia	9	7	17:28
12.	Podlasiak	9	6	13:30
13.	Skra W.	9	4	13:46
14.	Kora	9	3	12:41

ZJAZD REGIONALISTÓW *dokończenie*

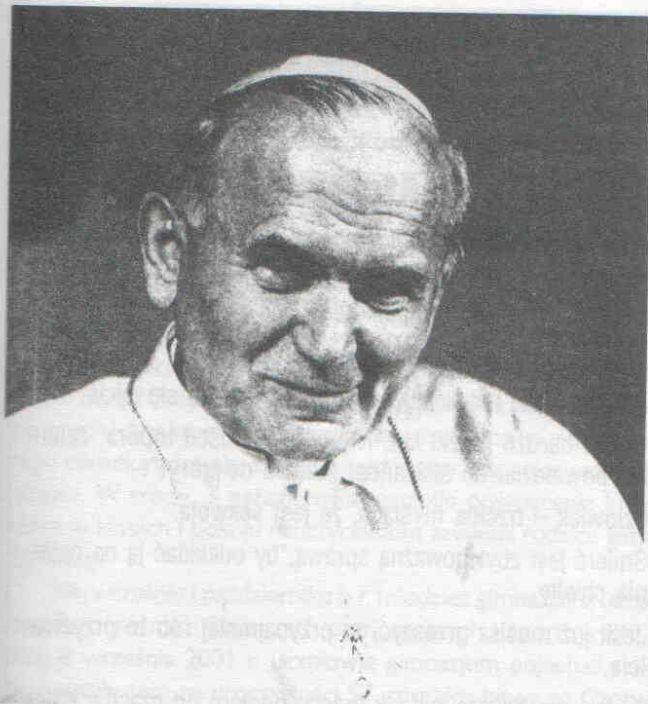
Oprócz Zuzeli i Ciechanowca regionaliści z Podlasia zwiedzili Mielnik, Siemiatycze i Drohiczyn. W poszczególnych miejscowościach prezentowały się stowarzyszenia oraz miały miejsce wystąpienia przedstawicieli władz samorządowych. W Drohiczynie zwiedzano Archiwum Diecezjalne, gdzie kustosz tego archiwum pokazał wiele interesujących dokumentów; m. in. Oryginalną metrykę urodzenia Stanisława Poniatowskiego – ostatniego króla Polski.

Nie udało się powołać stowarzyszenia regionalnego reprezentatywnego dla całego Podlasia. Przedstawiciele stowarzyszeń z Łomży i okolic stwierdzili, że pomimo iż należą do województwa podlaskiego, zawsze czują się mieszkańcami Mazowsza.

Towarzystwo Miłośników Rajgrodu reprezentował prezes Zygmunt Tarnacki.

inf. wst.

ŚWIADEK NADZIEI

„Habemus Papam!” – te słowa, które 16 października 1978 roku obiegły świat, dla nas, Polaków miały szczególne znaczenie. W 23 lata po wyborze Polaka na Stolicę Piotrową Kościół w Polsce za inaugurował obchody Dnia Papieskiego. Z tej okazji środki masowego przekazu poświęciły dużo miejsca charyzmatycznej postaci Papieża – Polaka i jego pontyfikatowi.

Pozostawiając szczegółowe komentarze znawcom przedmiotu, prezentujemy fragment książki „Przekroczyć próg nadziei”, w której Ojciec św. Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messoriego. Wybraliśmy temat tak aktualny od miesiąca, gdy oczy świata zwrócone są na Afganistan i wyznawców islamu.

„...Oczywiście inaczej patrzemy na synagogi i meczety, gdzie gromadzą się ci, którzy adorują jedyne Boga.

Tak, z pewnością. Inaczej się rzeczy mają z tymi wielkimi religiami monoteistycznymi, poczynając od islamu. W Deklaracji Soborowej *Nostra aetate* czytamy: „Kościół spogląda z szacunkiem również na mahometan, oddających cześć jednemu Bogu, żywemu i samostannemu, miłosiernemu i wszechmocnemu, stwórcy nieba i ziemi” (m 3). Przez swój monoteizm wyznawcy Allaha pozostają nam szczególnie bliscy.

Przypominam sobie takie wydarzenia sprzed młodych lat. Zwiedzaliśmy klasztor San Marco we Florencji- freski Fra Angelica. W pewnym momencie przyłączył się do nas człowiek, który podzielał z nami podziw dla sztuki tego

wielkiego zakonnika-artysty, nie omieszkał dodać: „ale nic się nie da porównać z naszym wspaniałym monoteizmem muzułmańskim”. Oświadczenie to nie przeszkodziło nam kontynuować zwiedzania i rozmowy w przyjaznym tonie. Był to jakby przedsmak tego dialogu między chrześcijaństwem a islamem, który próbuje się w

sposób systematyczny rozwijać w okresie posoborowym.

Dla każdego, kto znając Stary i Nowy Testament, czyta z kolei Koran, staje się rzeczą jasną, że dokonał się w nim jakiś proces redukcji Bożego Objawienia. Nie można nie dostrzec odejścia od tego, co Bóg sam o sobie powiedział, naprzód w Starym Testamencie przez proroków, a ostatecznie w Nowym Testamencie przez swojego Syna. Całe to bogactwo samoobjawienia się Boga, które stanowi dziedzictwo Starego i Nowego Przymierza, zostało w jakiś sposób w islamie odsunięte na bok.

Bóg Koranu, obdarzony zostaje najpiękniejszymi imionami, jakie zna ludzki język, ale ostatecznie jest to Bóg poza – światowy, Bóg, który pozostaje tylko Majestatem, a nie jest nigdy Emmanuelem Bogiem z-nami. Islam nie jest religią odkupienia. Nie ma w nim miejsca dla krzyża i zmartwychwstania, chociaż wspomniany jest Jezus, ale jedynie jako prorok, przygotowujący na przyjście ostatecznego proroka Mahometa. Wspomniana jest Maryja, Jego dziewicza Matka. Ale tylko tyle. Nie ma całego dramatu odkupienia. Dlatego nie tylko teologia, ale także antropologia islamu tak bardzo różni się od antropologii chrześcijańskiej.

Z całym szacunkiem trzeba się odnieść do religijności muzułmanów, nie można nie podziwiać na przykład ich wierności modlitwie. Obraz wyznawcy Allaha, który bez względu na czas i miejsce pada na kolana i pogrąża się w modlitwie, pozostaje wzorem dla wyznaw-

ców prawdziwego Boga, zwłaszcza dla tych chrześcijan, którzy mało się modlą lub nie modlą się wcale, opuszczając swe wspaniałe katedry.

Sobór wezwał Kościół do dialogu z wyznawcami „Proroka” i Kościół ta drogą kroczy. W Deklaracji *Nostra aetate* czytamy: „jeżeli więc w ciągu wieków wiele powstawało sporów i wrogości między chrześcijanami i mahometami, święty Sobór wzywa wszystkich, aby wymazując z pamięci przeszłość szczerze pracowali nad zrozumieniem wzajemnym i w interesie całej ludzkości wspólnie strzegli i rozwijali sprawiedliwość społeczną, dobra moralne oraz pokój i wolność” (n 3).

Z tego punktu widzenia wielką rolę odegrała tu z pewnością modlitewne spotkania w Asyżu (szczególnie modlitwa o pokój w Bośni w 1993 r.) a także spotkania z wyznawcami Islamu przy okazji moich licznych podróży apostołskich w Afryce czy w Azji, gdzie nieraz większość obywateli danego kraju stanowili właśnie muzułmanie, a mimo to Papież przyjmowany był bardzo gościnnie i słuchany bardzo życzliwie.

Na miano wydarzenia historycznego zasługuje tu niewątpliwie wizyta w Maroku na zaproszenie króla Hassana II. Nie była to tylko wizyta grzecznościowa, ale prawdziwie duszpasterska. Niezapomnianym było spotkanie z młodzieżą na stadionie w Casablance (1985). Uderzało otwarcie młodych na słowo Papieża o wierze w jedyne Boga. Było to wydarzenie w pewnością bez precedensu.

Ale nie brak też bardzo konkretnych trudności. W krajach, gdzie prądy fundamentalistyczne dochodzą do władzy, prawa człowieka i zasada wolności religijnej bywają interpretowane, niestety, bardzo jednostronnie. Wolność religijna bywa rozumiana jako wolność narzucania „prawdziwej religii” wszystkim obywatelom. Sytuacja chrześcijan w takich krajach bywa nieraz wręcz dramatyczna. Tego typu postawy fundamentalistyczne bardzo utrudniają wzajemne kontakty. Jednak pomimo to, ze strony Kościoła otwarcie na współpracę i dialog podostaje niezmiennie”.

W CIENIU CZARNOLESKIEJ LIPY

W sierpniu br. nakładem Towarzystwa Miłośników Rajgrodu ukazał się tomik Jana Tarnackiego pt. „Ta ostatnia dekada”. Jest to trzecia pozycja książkowa w dorobku wydawniczym tego autora. Na tomik składają się fraszki i wiersze satyryczne, do napisania których inspiracji dostarczyła polska rzeczywistość polityczna i społeczna lat 1990-2000. Czytelnikom „Rajgrodzkich Echa” utwory te mogą być już znane, ponieważ były publikowane w tych właśnie latach na łamach naszego miesięcznika, a częściowo w zbiorce z 1994 r. pt. „Między ustami – między wierszami”.

Z zaprezentowaną w tomiku twórczością tematycznie i gatunkowo koresponduje charakter ogólnopolskiego konkursu „Satyrbia 2001” na fraszkę i aforyzm organizowany przez Nauczycielski Klub Literacki i Zarząd Okręgu Podlaskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Białymstoku. Rozstrzygnięcie konkursu miało miejsce w dniu 7 października b.r. Jury w składzie:

- prof. dr hab. Joachim Glensk (Opole)
  - dr Wiesław Malicki (Opole)
  - mgr Kazimierz Słomiński (Białystok)
- przyznało następujące nagrody:

- I nagroda – Jan Tarnacki z Rajgrodu,
- II nagroda – Emilia Tesz z Tomaszowa Mazowieckiego,
- III nagroda – Wojciech Wiercioch z Sidziny

oraz cztery równorzędne wyróżnienia.

Poniżej prezentujemy część nagrodzonych aforyzmów i fraszek Jana Tarnackiego oraz aforyzmy z ubiegłorocznej edycji konkursu, także wyróżnione I nagrodą.

Aforyzmy

Koń, jaki jest – każdy widzi inaczej.

Zanim zostaniesz czyjąś prawą ręką, upewnij się, czy nie masz do czynienia z mańkutomem.

Czas jest najlepszym lekarzem. Do czasu.

Zawsze miał najwięcej do powiedzenia, bo się jąkał.

To był bardzo ludzki kat. Nigdy nie opuścił topora, zanim nie powiedział do skazańca: „Głowa do góry!”.

Człowiek – trzcina myśląca, że jest sekwoją.

Śmierć jest zbyt poważną sprawą, by odkładać ją na ostatnią chwilę.

Jeśli już musisz grzeszyć, to przynajmniej rób to przyzwicie.

Ludzie nie zawsze żyli jak bracia; dopiero od czasów Kaina i Abła.

Miał serce z kamienia, to prawda, ale z bardzo szlachetnego.

Mistrzostwo kata: tak ściąć głowę, by włos z niej nie spadł.

Fraszki

SPADEK (po PRL –u)

Mieli za złe cioci jej związki z burdelem,
lecz w kolejce po spadek stanęli na czele.

NIESPODZIANKA

Kto by przypuszczał, że los nas obdarzy
w loterii dziejów wygraną obłądną:
po socjalizmie o ludzkiej twarzy –
kapitalizmem z polską gębą...

POLSKA DEMOKRACJA

Młóćą cepy równo, to z prawa, to z lewa,
a ty, szary wróblu, szukaj ziarna w plewach.

RÓŻNICA

Miał Rzym konia w Senacie:
dziwny to mąż stanu.
Ale ja wołę konia
od stada baranów.

PRZYCZYNA

Ta druga Japonia wychodzi nam bokiem,
przez nią Zachód patrzy na nas skośnym okiem.

EWOLUCJA

Po kąpeli w Wiśle przejrzała na oczy:
dziś na widok Niemca Wanda w ogień skoczy.

ODKRYCIE

Może nienaukowo – jednak rzecz stwierdzona:
piramidy wzniosły mrówki faraona.

GEOPEPKIZM

Mówią, że Ziemia wokół Słońca lata.
Nie zmienia to faktu, że jest pępkim świata.

CO SŁYCHAĆ W SZKOLE? CO SŁYCHAĆ W SZKOLE?

W nowy rok szkolny oświata w gminie Rajgród weszła w zmienionej strukturze. Szkoły w Kosiłach, Kozłówce Mieczach i Pieńczykówku zmniejszyły struktury organizacyjne do klas I-III. Zostały przyporządkowane szkołom w Rajgrodzie, Beldzie i Rydzewie. Zwiększony został zakres dowożenia uczniów w oparciu o firmę ZORBITOUR z Bargłowa. Jak na razie dowóz przebiega sprawnie i bez większych problemów.

W gimnazjum rajgrodzkim w tym roku szkolnym naukę kontynuuje 249 uczniów w 11 oddziałach. Uczy ich 23 nauczycieli, w tym dwóch księży. Cztery nowe izby lekcyjne staraniem władz gminnych i dyrektora szkoły zostały uruchomione na piętrze dawnego ośrodka zdrowia. Uczą się tam cztery klasy pierwsze gimnazjum. W środę, 3 października nastąpiło poświęcenie krzyży, które w klasach i pokoju nauczycielskim zawiesili rodzice gimnazjalistów.

We wrześniu i październiku b.r. młodzież gimnazjalna uczestniczyła w różnych imprezach patriotycznych i sportowych. W dniu 8 września 2001 r. uczniowie gimnazjum pojechali szkolnym autobusem na uroczystości 57. rocznicy bitwy na Czerwonym Bagnie. Dyrektor gimnazjum w Rajgrodzie mgr Zygmunt Tarnacki wygłosił tam okolicznościowy referat na temat przygotowań i przebiegu bitwy, latem 1944r. Msza św. została odprawiona w k?AI?

W nowy rok szkolny oświata również udział uczniowie zmienionej strukturze. Szkoły w Kosiłach, Kozłówce Mieczach i Pieńczykówku zmniejszyły struktury organizacyjne do klas I-III. Zostały przyporządkowane szkołom w Rajgrodzie, Beldzizowanej w programie szkolnym.

Zawody sportowe rangi powiatowej w indywidualnych biegach przełajowych w dniu 30 września 2001 r. zorganizowało gimnazjum w Rajgrodzie. Uczniowie pod kierunkiem mgr Leszka Wardy przygotowali piękne trasy biegowe nad Jeziorem Rajgrodzkim na Tamie. Udział w biegu wzięli uczniowie z pięciu gimnazjów z powiatu grajewskiego. Z gimnazjum w Rajgrodzie do eliminacji wojewódzkich zakwalifikowali się: Katarzyna Ja-

worowska, Natalia Stryjecka, Ewa Piotrowska, Kamil Kuczyński i Przemek Sienkiewicz.

W dniu 10 października 2001 roku drużyna gimnazjum w Rajgrodzie uczestniczyła w memoriale Wojciecha Rogowskiego w Zespole Szkół Rolniczych w Wojewodzinie. Startowali tam uczniowie z 11 szkół gimnazjalnych z 3 powiatów. Nasza drużyna zajęła 4 miejsce, a Maciek Chmielewski i Paweł Zimiński zdobyli medale za 3 miejsce w skoku wzwyż i w pchnięciu kulą.

Dwa dni później, 12 października, w szkole odbył się uroczysty apel poświęcony Dniu Edukacji Narodowej. Uczniowie gimnazjum w Rajgrodzie pod kierunkiem mgr Teresy Stryjeckiej przygotowali okolicznościowy program artystyczny. Zebrali wiele braw od nauczycieli i uczniów.

We wtorek 16 października uczniowie trzecich klas gimnazjów w całej Polsce (a więc i gimnazjum w Rajgrodzie) zasiedli do podobnych egzaminów. Połowa z nich pisała sprawdzian z przedmiotów humanistycznych, a druga połowa - z przedmiotów matematyczno - przyrodniczych. To generalna próba dla uczniów i nauczycieli przed właściwymi egzaminami w maju przyszłego roku.

Z.T.

PIERWSZA WOJNA TRZECIEGO TYSIĄCLECIA

We wtorek, 11 września 2001 r., przed godziną dziesiątą zaczął się dramat w Nowym Jorku. O tej właśnie godzinie, rano, Amerykanie zaczynają pracę, a wiec biurowce wypełniają się ludźmi. W krótkim odstępie czasu dwa samoloty pasażerskie uderzyły w dwie części najwyższych biurowców na Manhattanie - Światowego Centrum Gospodarczego. Nieco później porwany samolot pasażerski uderzył w budynek Pentagonu (ministerstwo obrony USA), a czwarty samolot spadł na polach sąsiedniego stanu. Jak później ustalono, miał uderzyć w siedzibę prezydenta - Biały Dom w Waszyngtonie. Atak na Amerykę był solidnie i perfekcyjnie przygotowany. Terrorysty porwali samoloty pasażerskie z ludźmi na pokładzie, tuż po starcie, a więc z pełnymi zbiornikami paliwa. Osiągnięte cele przez pilotów samobójców natychmiast stanęły w ogniu. Wprawdzie ewakuacja z nowojorskich wieżowców nastąpiła natychmiast, ale wieże ŚCG runęły, grzebiąc tysiące ludzi, wśród nich również strażaków i policjantów. Naruszone zostały sąsiednie gmachy. Cały świat wstrzymał oddech, szoku doznali nie tylko Amerykanie.

Dochodzenie doprowadziło do afgańskiego śladu sprawców zamachu na USA. Amerykanie wskazali na Osamę bin Ladena, miliardera z Jemenu, który poprzysiął śmierć Ameryce. Od lat ukrywa się w Afganistanie rządonym przez Talibów - muzułmanów, uczniów szkół koranicznych. Osama zorganizował sieć obozów szkoleniowych, w których szkolił się przyszłych wykonawców aktów samobójczych. Młodemu chłopcom zaszczepia się nienawiść do niewiernych, czyli wyznawców innej religii niż islam, a szczególnie do USA. Wykorzystuje się jedną z sur Koranu mówiących o tym, że jeżeli muzułmanin odda swe życie za szerzenie islamu - osiąga raj, a więc pełnię szczęścia po śmierci.

Prezydent Georg Bush zażądał od Talibów wydania Osamy bin Ladena. Po upływie stosownego czasu i powtórzeniu żądania w dniu 7 października samoloty amerykańskie i brytyjskie zaatakowały cele w Afganistanie. Amerykanie zawiązali koalicję kilkudziesięciu państw w celu wyeliminowania światowego terroryzmu. Jak podkreślają, będzie to długa wojna, bo jej celem jest walka z terroryzmem, a nie z Afganistanem czy ze światem islamu.

J.S.

Islam – czyli poddanie się woli Boga, powstał na Półwyspie Arabskim w pierwszej połowie VII wieku. Słowo "islam" pochodzi od arabskiego czasownika "aslama", oznaczającego "poddanie się". Arabowie w środkowej części tego półwyspu tworzyli struktury plemienne i nazywali się Beduinami, czyli synami pustyni. W Mekce mieszkał kupiec Mahomet (Muhammad), który stał się prorokiem i założycielem nowej religii i nowego państwa.

Jak mówi muzułmańska tradycja, zbliżenia z Bogiem doznał Mahomet podczas samotnych rozmyślań, którym towarzyszyły głębokie wewnętrzne przeżycia. Wówczas to miał pojawić się archanioł Gabriel, wyrzekając słowo "recytuj", pochodzi ono od arabskiego bezokolicznika "kara"- czytać, recytować, od którego uformowano nazwę świętej księgi, czyli Koranu. Archanioł nie wręczył jednak żadnego tekstu, a owo "recytowanie" polegało na wypowiadaniu przez proroka myśli, pochodzących z boskiej wypowiedzi.

Politeistycznym plemionom arabskim wszczepił wiarę w jedyne Boga - Allacha i zjednoczył je wokół nowych zasad opierających się na braterstwie i równości. Mahomet zmarł w 632 r., a po jego śmierci nauki jego zapisano w świętej księdze muzułmanów (wyznawców islamu) zwanej Koranem. Tuż po zgonie proroka doszło do poważnego konfliktu na tle sukcesji po nim. Mahomet nie pozostawił syna i nie wyznaczył następcy. Fakt ten wywołał rozłam wśród wyznawców nowej religii. Podczas gdy jedni byli stronnikami wolnego wyboru następcy, drudzy znów upierali się przy wyborze na najbliższego krewniaka Mahometa, jego kuzyna i zięcia w jednej osobie, Alego. Był to tzw. spór o kalifat czyli o "następstwo". Stronników hołdujących wolnemu wyborowi nazywano sunnitami (arab. "sunna"- zwyczaj, sposób zachowania), a zwolenników Alego- szyitami (arab. "szii"- partia). Sunnici stanowią dzisiaj zdecydowaną większość muzułmanów na świecie, podczas gdy szyizm jest rozpowszechniony głównie w Iranie, Pakistanie i Iraku.

Każdy, kto uważa się za muzułmanina, musi spełnić pięć obowiązków nakazanych mu przez religię.

Pierwszy z nich – wyznanie wiary (szahada) głosi:

"La ilaha Allahu wa – Muhammad rassui Allahi". Przez wypowie-

ISLAM

dzenie tej formuły zostaje się muzułmaninem.

Druga zasada islamu to modlitwa (salat).

Zgodnie z przepisami prawnorytualnymi, każdy muzułmanin powinien odprawiać ją pięć razy dziennie w ciągu dnia: o świcie – salat as-subb, w południe – salay az-zuhr, po południu – salat as-asr, o zachodzie słońca – salat al-maghrib oraz w nocy – salat al-issa. Pięciokrotna modlitwa w ciągu dnia obowiązuje każdego muzułmanina, zwolnionymi z tego obowiązku są tylko chorzy.

Jałmużna (zahat) to trzecia zasada islamu.

Jest nią stały podatek roczny, płacony przez zamożnych na rzecz ubogich.

Następna zasada islamu - post (saum).

Post w religii muzułmańskiej swymi korzeniami sięga wieku II, kiedy to został ustanowiony w Medynie. Miesiącem, w którym muzułmanin jest zobowiązany pościć jest Ramadan, tj. dziewiąty miesiąc roku księżycowego. Zabronione jest wówczas wszelkie spożywanie posiłków, picie oraz palenie tytoniu. Powinien on być przestrzegany rygorystycznie od wschodu do zachodu słońca. Dopiero po zakończeniu dnia można spożyć skromny posiłek. Drugim posiłkiem spożywanym w trakcie Ramadanu jest posiłek spożywany wcześnie rano przed rozpoczęciem kolejnego dnia.

Ostatnia – piąta zasada islamu – pielgrzymka do Mekki (hadżdż).

Obowiązuje każdego dorosłego muzułmanina, zarówno mężczyznę jak i kobietę, lecz pod warunkiem, że będzie posiadał ku temu odpo-

wiednie środki i dysponował możliwościami fizycznymi, pozwalającymi na odbycie dalekiej podróży.

Zgodnie z tymi zasadami wyznawcy islamu nie piją alkoholu, miesiąc ramadan jest miesiącem postu. Każdy muzułmanin pięć razy w ciągu dnia modli się klęcząc w czystości (najczęściej bosu na specjalnym dywaniku) będąc zwróconym w kierunku Mekki.

Przynajmniej raz w życiu zobowiązany jest do odbycia pielgrzymki do Mekki. Dniem świątecznym dla muzułmanów jest piątek, w tym dniu zbierają się na wspólne modlitwy w meczecie (świątyni muzułmańskiej). Każdy meczet posiada wieżyczkę zwaną minaretem, z której muezin nawołuje wiernych do modlitwy. Duchowny muzułmański nazywa się imam. W meczecie znajduje się wydzielone miejsce dla kobiet. Stosunek islamu do kobiet jest szczególny i obfituje w wiele nakazów i zakazów. Islam uznaje księgi Starego Testamentu. W przeciwieństwie do chrześcijaństwa i judaizmu, islam – czyli poddanie się woli Boga, powstał na Półwyspie Arabskim w pierwszej połowie VII wieku. Słowo "islam" pochodzi od arabskiego czasownika "aslama", oznaczającego "poddanie się". Arabowie w środkowej części tego półwyspu tworzyli struktury plemienne i nazywali się Beduinami, czyli synami pustyni. W Mekce mieszkał kupiec Mahomet (Muhammad), który stał się prorokiem i założycielem nowej religii i nowego państwa. Jak mówi muzułmańska tradycja, zbliżenia z Bogiem doznał Mahomet podczas samotnych rozmyślań, którym towarzyszyły głębokie wewnętrzne przeżycia. Wówczas to miał pojawić się archanioł Gabriel, wyrzekając słowo "recytuj", pochodzi ono od arabskiego bezokolicznika "kara"- czytać, recytować, od którego uformowano nazwę świętej księgi, czyli Kwie:

Szymański E. "Islam pierwotny" i Bielawski J. "Islam jako religia światowa" w: "Zarys dziejów religii". Warszawa 1988
"Islam" w "Martyria" nr 10 (październik 2001)

KRONIKA

TMR

* 3 lipca 2001 r. wizytę w Towarzystwie złożył płk dr Jan Orzechowski. Omówiono zasady publikacji w „RE” tekstów historycznych jego autorstwa.

* 8 lipca 2001 r. wizytę w Towarzystwie złożył prof. Ryszard Sroczyński z Wrocławia – stały Czytelnik „RE” i sympatyk naszego stowarzyszenia.

* 15 lipca 2001 r. p. Waław Chyliński z Etka przekazał nam fotografię Franciszka Chrościelewskiego – komendanta PO, pochodzącego ze wsi Kosity.

* 22 lipca 2001 r. odbył się wernisaż wystawy plastycznej „Od malarstwa po rzeźbę”. W galerii Przy kominku” przez dwa miesiące obejrzeć można było malarstwo Iwony Turowskiej i Tomasza Szewczyka oraz rzeźby Andranika Harutyunyan.

* W sierpniu 2001 r. ukazał się kolejny tomik poezji Jana Tarnackiego zatytułowany „Ta ostatnia dekada”. Rysunki do tomiku wykonali Dominika i Jan Tarnaccy.

* W sierpniu 2001 r. p. Jarosław Marczak z Rembertowa przekazał nam szereg kserokopii dotyczących bitwy pod Rajgrodem z 1831 roku. Pozyskaliśmy też archiwalny egzemplarz „Kuryera Polskiego” z 3 lipca 1831 r. w którym zawarty jest opis w. w. bitwy

* 2 sierpnia 2001 r. przedstawiciele TMR spotkali się z reżyser Joanną Wierzbicką i Adamem Radziszewskim z Urzędu Marszałkowskiego. Było to spotkanie głównych organizatorów I Międzynarodowego Forum Ekologicznego EKORAJ. P. Adam Radziszewski został mianowany dyrektorem Forum. Opracowano strategię pozyskiwania sponzorów.

* 26 sierpnia 2001 r. Irena i Janusz Sobolewscy spotkali się z p. Tadeuszem Poziemskim z Białegostoku, który przekazał do wykorzystania w publikacjach TMR kilka opracowanych tekstów dotyczących przeszłości gminy Bargłów Kościelny, oraz kilkanaście fotografii archiwalnych.

* 31 sierpnia 2001 r. Radosław Poślednik i Janusz Sobolewski skontaktowali się z prof. Marią Jaskanis z Warszawy, która dokonała w bieżącym roku opracowania naukowego wykopaliisk archeologicznych z Góry Zamkowej w Rajgrodzie. Państwo Jaskanis z ekipą archeologiczną wykonali sondażowe „przekopanie” Góry Zamkowej w 1969 roku.

* 1 września 2001 r. spotkali się ks. dr Jerzy Sikora, ks. prałat Hieronim Mojżuk i red. Janusz Sobolewski celem szczegółowego ustalenia programu II Spotkania Środowisk Twórczych Diecezji Etckiej w Rajgrodzie.

* 5-15 września 2001 roku uczniowie rajgrodzkich szkół pod kierunkiem nauczycieli sztuki zwiedzali wystawę plastyczną „Od malarstwa po rzeźbę”. Dla wielu z nich był to pierwszy kontakt z obrazem olejnym o profesjonalną rzeźbą

* 8 września 2001 r. liczni przedstawiciele TMR wzięli udział w obchodach 57. rocznicy bitwy na Grzędach. Prelekcję historyczną przy pomniku – obelisku wygłosił prezes TMR – Zygmunt Tarnacki.

* 10 września 2001 r. wizytę w TMR złożył p. Andrzej Danowski z Danowa. Wraz z nim przybył pan Wolfgang Kahn wraz z małżonką (zamieszkali w Niemczech). Pan W. Kahn jest potomkiem Danowskich; w I połowie XVIII wieku jego przodek przekroczył granicę polsko – pruską i zaciągnął się w Jöhannesburgu (obecnie Pisz) do armii pruskiej. Goście z Niemiec, dysponując drzewem genealogicznym sięgającym XIV wieku, próbowali ustalić, z jakiego Danowa wywodził się ich antenat.

* 21-22 września 2001 roku odbyły się IV Podlaskie Spotkania Regionalne w Zuzeli, Ciechanowcu, Drohiczyńcu, Siemiatyczach, Mielniku. Towarzystwo reprezentował prezes Zygmunt Tarnacki.

* 22 września 2001 r. odbyło się II Spotkanie Środowisk Twórczych w Rajgrodzie, którego Towarzystwo było współorganizatorem. Okolicznościową Mszę św. na Górze Zamkowej odprawił ks. bp. dr Edward Samsel. Biskup

Etcki podziękował za Rajgrodzkie Echa i książki wydawane przez TMR, które regularnie od nas otrzymuje.

* 22 września 2001 r. red. J. Sobolewski spotkał się z ks. Stanisławem Nowickim; omówiono kilka spraw związanych z wydawaniem RE i zamieszczeniem w nich tekstów.

* 26 września 2001 roku odbyło się zebranie Zarządu TMR.; omówiono bieżącą działalność Towarzystwa

* 29 września – 3 października 2001 r. odbyło się I Międzynarodowe Forum Ekologiczne EKORAJ w Rajgrodzie, którego TMR było jednym z głównych organizatorów.

* 7 października 2001 r. p. Teresa Duchensky z domu Stepnowska z Rajgrodu (mieszkająca na stałe w Niemczech) przekazała naszemu Towarzystwu przetłumaczony tekst, z niemieckiej książki wydrukowanej gotykiem w I połowie XIX wieku, zawierający opis bitwy pod Rajgrodem z 10 lipca 1794 r.

* 12 października 2001 r. otrzymaliśmy książkę „Ar tikrai Raigradas prasmego?” wydaną przez litewski Instytut Geologiczny w Wilnie w 2001 roku. Opracowanie dotyczy uroczyska w zakolu Niemna, które nosi nazwę Rajgród. Przeprowadzono tam interesujące prace archeologiczne i geologiczne. Książka zawiera również akcenty z naszego regionu. Przekazał ją dr Valentinas Baltrunas.

Na rzecz TMR wpłynęło:

- p. Adam Szwarzewski z Warszawy – 30 zł
- p. Janina Lisowa ze Strzemieszyc – 50 zł
- p. Tomasz Bielawski z Rajgrodu – 88 zł,
- p. Zygmunt Dziadziak z Rajgrodu – 1500 zł,
- p. Ryszard Koniecko ze Szczecina – 50 zł,
- p. Marian Siemiaszko z Canady – 50 zł,

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY!

Po zakończeniu I Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych w Wiźnie, wiosną 2000 r., do naszego Towarzystwa przybyły: reży-

wództwa Podlaskiego polecił pomóc temu przedsięwzięciu swemu pracownikowi, którego mianowaliśmy dyrektorem forum. Pan Adam Radziszew-

mowców w Rajgrodzie. Bardzo nam w tym pomogli lokalni sponsorzy, o czym piszemy w odrębnym artykule.

Przygotowanie lokalu TMR wymagało remontu, który wykonali członkowie naszego stowarzyszenia. W sali kominkowej postanowiliśmy zorganizować recepcję, ustawić dwa rzędy stołów i przygotować 40-45 miejsc. Do wystroju wnętrza dodaliśmy wspaniałe plakaty, malowane na brystolach przez uczniów gimnazjum i rajgrodzkiej podstawówki. To właśnie tutaj miało miejsce rozpoczęcie, jeden z obiadów i kolacje, które przygotowaliśmy we własnym zakresie w oparciu o produkty żywnościowe, pozyskane od sponsorów. Seminaria i przeglądy filmowe odbywały się w sali widowiskowej rajgrodzkiego Domu Kultury, a więc na wyższej kondygnacji tego samego budynku. Wystrój sali, łącznie z kolorowymi malowidłami łosia i bobrów przygotowała instruktor plastyki Barbara Gajdzińska. W tym miejscu pragnę podkreślić wzorową współpracę z dyrektorem Wiesławem Gajdzińskim oraz paniami: Elizą Bacztub, Barbarą Gajdzińską i Haliną Kucharską.

Przez wszystkie dni forum czynna była recepcja, w której pracowały panie: Teresa Boruc, Maria Fliszewska i Joanna Szablowska. Przygotowaniem, podaniem i sprzątaniami po kolacjach zajmowały się panie: Eliza Bacztub, Barbara Gajdzińska, Barbara Jankowska, Irena Sobolewska, Hanna Tarnacka, Helena Zimińska. Jeden z obiadów, a były to tradycyjne w naszym regionie kartacze, przygotowała w całości Maria Fliszewska przy pomocy swej rodziny. Zabezpieczenie w zastawę stołową i niezbędne sprzęty kuchenne zawdzięczamy pomocy p. Krystyny Włodarek. Przygotowaniem i zabezpieczeniem uczestników ogniska w kije do kielbasek zajął się Krzysztof Kalinowski. Nad sprawnym dowozem uczestników na wycieczki czuwał prezes Zygmunt Tarnacki i kierowca Jan Truszkowski. Fotograficzną dokumentacją forum zajął się Janusz Karwowski.

Nie sposób wymienić wszystkich, których wkład społecznej pracy, nawet najmniejszej, przyczynił się do sprawnego i bardzo udanego przebiegu I Międzynarodowego Forum Ekologicznego „Ekoraj”

J.S.

JAK DOSZŁO DO MIĘDZYNARODOWEGO FORUM W RAJGRODZIE

ser Joanna Wierzbicka i redaktor Aneta Zamojska. Przedstawiły mi pomysł zorganizowania międzynarodowego forum ekologicznego, komplementarnego do wizneńskiego festiwalu. Forum miało być odbywać co dwa lata, na przemian z festiwalem w Wiźnie, który przyjął konwencję cykliczną w latach parzystych. Inspiracją do powstania forum ekologicznego w Rajgrodzie był podobna impreza na Białorusi nazywana „Ekomir”. Tak więc rajgrodzkie forum nazwano: „Ekoraj”.

Festiwal w Wiznie ściągnął producentów i autorów filmów przyrodniczych z całego świata; również z bogatych państw zachodnich. Tamtejsze środki techniczne i zasoby finansowe pozwalają na robienie filmów na takim poziomie, który dla Polaków i państw ościennych (wyłączając Niemcy) jest nieosiągalny. W swych zamierzeniach „Ekoraj” miałby być forum ekologicznym państw Europy Środkowej. Miałby być szansą pokazania się i zaistnienia na arenie europejskiej dla młodych i utalentowanych twórców z naszej części kontynentu.

Spodobała mi się ta formuła i przekonałem do niej Zarząd TMR. Już w styczniu br. pojechałem z kolegą Januszem Karwowskim do Trzcianego, gdzie przez cały dzień wraz z reżyser Joanną Wierzbicką, scenarzystą Maciejem Faflakiem i Joanną Szablowską wypełniliśmy szereg wniosków do różnych instytucji i funduszy. Kosztorys przewidywał pełną organizację forum na prawie 150 tys. zł. Niestety, pozytywnie na nasze wnioski odpowiedział tylko Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Białymstoku przyznając 8 tys. zł na promocję forum. Telewizja obiecała pomoc, a Marszałek Woje-

ski zaczął starać się o prywatnych sponsorów spoza Rajgrodu. Reżyser J. Wierzbicka rozesłała pakiety informacyjne o „Ekoraju”. Zgłosiła się nadspodziewanie duża ilość uczestników: Polska, Białoruś, Rosja, Ukraina, Czechy, Niemcy. O fundusze było coraz trudniej, postanowiliśmy więc zaangażować do pracy licznych społeczników. Już w wakacje zaczęły się częste kontakty pomiędzy Trzcianem i Rajgrodem. Prezes Zygmunt Tarnacki i kolega Krzysztof Karwowski – członek Zarządu TMR w sprawach Ekoraju jeździli do Trzcianego i Białegostoku. Reżyser Joanna Wierzbicka przeglądała filmy, opracowywała ich streszczenia, zaplanowała szczegółowo program „Ekoraju”, umawiała prelegentów na trzy seminaria. Jeszcze przed imprezą wydrukowaliśmy kolorowe okładki, papiery firmowe, programy, zaproszenia i kolorowy arkusz, zawierający dane o organizatorach, patronach medialnych i sponsorach. Oprócz kosztów przygotowania i druku poważną kwotę musieliśmy zapłacić za tłumaczenia na język angielski.

Na dwa tygodnie przed „Ekorajem” sytuacja finansowa naszego przedsięwzięcia przedstawiała się bardzo tragicznie. Nie zdołaliśmy zebrać funduszy zabezpieczających przewidywane nagrody. Sytuacja finansowa kraju miała bezpośrednie przełożenie na potencjalnych sponsorów; sponsorowania „żywą gotówką” odmówiła Telewizja, banki i wiele instytucji, do których się o to zwracaliśmy. Byli i tacy, którzy deklarowali pomoc finansową, a ostatecznie stwierdzili, że nie są w stanie wyasygnować na ten cel żadnej kwoty. Pomimo tych kłopotów postanowiliśmy doprowadzić do międzynarodowego spotkania ekologów i fil-

ORGANIZATORZY, PATRONI I SPONSORZY „EKORAJU”

Głównymi organizatorami I Międzynarodowego Forum Ekologicznego „Ekoraj” w Rajgrodzie byli: Towarzystwo Miłośników Rajgrodu, Towarzystwo „Narew” i Agencja Filmowa „Malwa”. Do nich dołączyli, jako współorganizatorzy: Biebrzański Park Narodowy i Telewizja Polska S.A. Oddział w Białymstoku.

„Ekorajowi” patronowali: Sławomir Zgrzywa – Marszałek Województwa Podlaskiego i Mieczysław Ilkowski – Prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Patronat medialny sprawowali: Gazeta Współczesna i Polskie Radio Białystok. Sponsorami „Ekoraju” byli:

- WFOŚ i GW – 8 tys. zł,
- Starosta Powiatu Grajewskiego – 1,5 tys. zł,
- Burmistrz Miasta Rajgrodu – 1,5 tys. zł,
- Polskie Radio Białystok – 1,5 tys. zł,
- PPHU MAGO Zakład Chemii Gospodarczej w Zabłudowie – 1,5 tys. zł,
- PU-A ASTWA sp. z o.o. w Białymstoku – 1,5 tys. zł,
- Gazeta Współczesna – 500 zł,
- Księgarnia MDM- Marek Zieliński Warszawa – 1000 zł,

- PBO EKOBUD w Grajewie – bankiet podsumowujący z wręczeniem dyplomów w „Kniei”,

- TOR Plus sp. z o.o. w Białymstoku – wypożyczenie dwóch samochodów osobowych marki „Skoda” do przewozu gości,

- Żegluga Augustowska – rejs za minimalną kwotę + drewno na ognisko,

- Biebrzański Park Narodowy – przewodnik, ognisko z kiełbaskami,

- DELTA s.c. Centrum Techniki Konferencyjnej w Białymstoku – Telebim,

- AZ Foto Studio w Grajewie – Adam Zackiewicz – sześć filmów z wywołaniem i odrobieniem zdjęć,

- Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju „AGRO-GROUP” – lniane torebki,

Miejscowymi sponsorami, których szczególny wkład chcemy podkreślić, byli:

- Urszula i Andrzej Grajewscy – właściciele Baru Restauracyjnego „Smakosz” w Rajgrodzie – wędzone ryby: sum, dwa węgorze i 24 sieje;

- Andrzej Mikułski – właściciel PPHU „Jędrus” w Rajgrodzie – produkty spożywcze: pomidory, pasztety, ser żółty, jaja, kapusta, kawa, herbata ...

- Bracia Nerkowscy – właściciele piekarni w Rajgrodzie – pieczywo: chleb, bułki, chałki ...
- Stanisław i Zdzisław Zieliński – właściciele ZPM „Europa” w Rajgrodzie – mięso mielone i wyroby: wędliny, kiełbasa, parówki...

Częściowe sponsorowanie uzyskaliśmy również od: Lecha Dobrzyckiego – właściciela PTH „Raj” w Rajgrodzie, który obiady policzył po kosztach własnych oraz od właścicieli gospodarstw agroturystycznych w Rajgrodzie: pp. Bielawskich, pp. Fliszewskich, pp. Kalskich i pp. Moczulewskich, którzy noclegi ze śniadaniem potraktowali bardzo ulgowo. Ważny wkład, który przyczynił się również do sprawniej organizacji „EKORAJU” jest również udziałem takich instytucji, jak:

- Urząd Miejski w Rajgrodzie – wypożyczenie krzeseł;

- Gimnazjum w Rajgrodzie – wypożyczenie autokaru;

- S P im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie – wypożyczenie zastawy kuchennej i przewóz sprzętu muzycznego do „Kniei”;

- Dom Kultury w Rajgrodzie – wszechstronna pomoc oraz uatrakcyjnienie bankietu kończącego „Ekoraj” poprzez muzykę i śpiew w wykonaniu Wiesława Gajdzińskiego i Stanisława Gędziwiła.

Wszystkim sponsorom, dzięki którym I Międzynarodowe Forum Ekologiczne „EKORAJ” odbyło się, dzięki ich wkładowi finansowemu i rzeczowemu – składamy serdeczne podziękowanie

ORGANIZATORZY

„EKORAJ” – RAJGRÓD 2001 I MIĘDZYNARODOWE FORUM EKOLOGICZNE

29 września 2001 roku (sobota)

Rozpoczęcie I Międzynarodowego Forum Ekologicznego „Ekoraj” w Rajgrodzie odbyło się w sali kominkowej Towarzystwa Miłośników Rajgrodu. Zebranych gości, uczestników i organizatorów Forum przedstawiła reżyser Joanna Wierzbicka. Postawiła wniosek uczestnikom Forum, aby zadeklarowali, że ewentualnie otrzymane nagrody finansowe przekazują na pokrycie kosztów organizacji Forum. Oświadczenie o tej treści zostało przyjęte jednogłośnie przez głosowanie. Burmistrz Rajgrodu, Zygmunt Dziadziak, w swym wystąpieniu powiedział: „Witam Państwa serdecznie, jako burmistrz, w imieniu władz samorządowych na pięknej Ziemi Rajgrodzkiej. Miasteczko nasze położone jest nad brzegiem jeziora Rajgrodzkiego, którego powierzchnia wynosi 1500 ha, a wody mieszczą się w pierwszych klasach czystości. Nasza gmina bogata jest w czyste wody, pachnące wrzosem lasy i graniczy z Biebrzańskim Parkiem Narodowym z jego najpiękniejszą częścią - Czerwonym Bagnem...”

W otwarciu uczestniczyli ponadto: Adam Sieńko – dyrektor Biebrzańskiego Parku Narodowego, Adam Radziszewski – dyrektor Forum, Maciej Faflak – prezes Towarzystwa

Narew i liczni przedstawiciele TMR. Joanna Wierzbicka otrzymała od Aleksandra Łośmińskiego z Grodna wiązaną białych róż. Ludgardas Gedrawiczius – reżyser z Mińska, w imieniu ekipy białoruskiej, na ręce Janusza Sobolewskiego złożył pachnący bochen białoruskiego chleba. Następnie wszyscy przeszli do sali widowiskowej, gdzie rozpoczął się konkursowy przegląd filmów.

Po południu odbyło się sympozjum naukowe pt. „Ekologia w mediach”. Ekologię w mediach na przykładzie Telewizji Polskiej SA. Oddział w Białymstoku przedstawił Józef Wierzbicka. Ten sam temat, na przykładzie Państwowej Telewizji Białorusi, oddział w Grodnie zaprezentował redaktor Aleksander Łośmiński.

Po dyskusji nastąpiła krótka przerwa, a po niej kontynuowano przegląd filmów aż do kolacji. (kolacje były o 20.00).

30.09.2001 r. (niedziela)

W godzinach przedpołudniowych odbyła się kolejna sesja konkursowa – przegląd filmów. Po obiedzie, który w tym dniu serwowaliśmy w naszym lokalu, nastąpił wyjazd autokarem do Biebrzańskiego Parku Narodowego. Uczestnicy Forum udali się na Grzędę, gdzie przy leśniczówce zapoznali się z eksponatami muzealnymi wystawionymi pod wiatą, następnie udali się pod pomniki: dębowy krzyż upamiętniający powstańców z 1963 roku i obelisk upamiętniający działalność 9. psk AK. Za pomnikami wsiadli na podstawione furmanki i udali się na Solistowską Górę. Tutaj J. Wierzbicka opowiedziała historię wsi Grzędę. Po chwili zadumy przy pomniku stojącym na grobie zamordowanych w sierpniu 1943 roku mieszkańców wsi Grzędę, ekologdy, filmowcy i dziennikarze udali się na wycieczkę po Grzędach. Jedni jechali na furmankach, a grupa wytrwałych pasjonatów udała się na wycieczkę pieszą pod kierunkiem Artura Wiatra – pracownika BPN. Grupy spotkały się przy Kanale Woźnawiejskim i już wszyscy furmankami wrócili pod wiaty, stojące w pobliżu leśniczówki Choszczewo. Na zakończenie wycieczki po Grzędach odbyło się ognisko. Ogrzano i osuszono się przy ogniu, a także ze smakiem zjedzono pieczone kielbaski; ognisko i kielbaski zafundował Biebrzański Park Narodowy.

Po powrocie do sali kominkowej TMR odbył się pokaz slajdów z Biebrzańskiego Parku Narodowego w wykonaniu Artura Wiatra.

1.10.2001 (poniedziałek)

Do obiadu odbyła się kolejna sesja filmowa w ramach przeglądu konkursowego. Po obiedzie miało miejsce drugie sympozjum „Moralne i prawne aspekty ochrony zwierząt”. Scenarzysta Maciej Faflak przedstawił blokady informacyjne, z jakimi spotkał się w trakcie opracowywania materiału do programu poświęconego eksperymentowaniu na zwierzętach. Bariery były tak silne, że uniemożliwiły powstanie filmu. Sławomir Czernow – prawnik z Białegostoku omówił ustawę dotyczącą prawnej ochrony zwierząt; wskazał na wiele niedociągnięć tej ustawy. Krzysztof Wolfram, były poseł RP, współtwórca idei Zielonych Płuc Polski stwierdził, że pomimo niedociągnięć, sukcesem jest, że taka ustawa powstała. Przypomniał zebranym wiele kontrowersji przy zdefiniowaniu pewnych pojęć, które należało zapisać w ustawie; np. Czym jest cierpienie zwierząt? Czy zwierzę jest przedmiotem?... na za-

kończenie zaprezentował bardzo interesujący film dotyczący terenów leśnych w obrębie Zielonych Płuc Polski.

Po przerwie odbyło się sympozjum na temat programów energooszczędnych. Zebrani obejrzeli film Ludgardasa Gedrawicziusa „Polskie eksperymenty”.

Starosta powiatu grajewskiego – Henryk Poślednik złożył stronie białoruskiej propozycję opracowania wspólnego programu w ramach przedsięwzięć ekologicznych. Program taki, obejmujący podmioty z

dwiu sąsiednich państw: Białorusi i Polski, może być wsparty finansowo przez jeden z brytyjskich funduszy. W tym dniu kolacja w sali kominkowej TMR wyglądała bardzo bogato: odpowiednio przybrane wędzone ryby; wspaniałe sum, dorodne węgorze i duża ilość sieni. Było to zastawą sponsorów: pp. Urszuli i Andrzeja Grajewskich –a prezentowało się imponująco. Ktoś z gości zza wschodniej granicy powiedział krótko: „Kak za cara”. Wywiązała się, jak przy wszystkich posiłkach w sali kominkowej, serdeczna i przyjazna atmosfera. Rosjanie, Polacy, Białorusini i Ukraińcy nie mieli bariery językowej. Znalazło się również „po kieliszeczku” białoruskiej brzożówki.

2.10.2001 (wtorek)

O godzinie 8.30 uczestnicy Forum udali się autokarem do Augustowa. Tutaj w porcie Żeglugi Augustowskiej wsiadli na statek „Serwy”, którym udali się na wycieczkę Kanałem Augustowskim. Tym samym statkiem w czerwcu 1999 roku pływał papież Jan Paweł II, co zostało uwiecznione odpowiednią tablicą na tej pływającej jednostce. Trasa była nietypowa. Po wypłynięciu na jezioro Necko, statek zawrócił i po służowa-

niu w Augustowie, udał się w kierunku Białobrzegów. O historii Kanału Augustowskiego opowiadał Wojciech Batura – dyrektor Muzeum Ziemi Augustowskiej. Przed Białobrzegami „Serwy” przybiły do brzegu i uczestnicy wycieczki udali się na przygotowane ognisko. Po posiłku (pieczone kielbaski, chleb, pomidory...), który w tym dniu zastąpił obiad, uczestnicy Forum udali się w drogę powrotną do portu. Należy podkreślić, że wszyscy byli zafascynowani udaną wycieczką.

Po powrocie do Rajgrodu miało miejsce bardzo interesujące sympozjum zatytułowane: „Ekologia władzy”. Prezes TMR – Zygmunt Tarnacki przedstawił referat „Świad-

mość ekologiczna lokalnego decydenta na przykładzie powiatu grajewskiego". W pierwszej części referatu zaprezentował walory środowiska naturalnego w powiecie grajewskim. Przedstawił zestawienia ogólne i w rozpisaniu na poszczególne gminy, dotyczące: ilości oczyszczalni ścieków, wysypisk nieczystości stałych, kolektorów sanitarnych i wodociągów...w dalszej części referatu zwrócił uwagę na zagrożenia środowiska naturalnego; największe zakłady prze-

mysłowe, droga krajowa nr 61. Podkreślił, że w ostatnim miesiącu powiat grajewski uporał się z mogilnikami w Wąsoszu. Kosztem 1,2 mln zł usunięto ze znajdującego się tam bunkra od lat zalegające i rozkładające się chemiczne środki ochrony roślin. Po zapakowaniu w odpowiednio szczelne pojemniki wywieziono je do specjalnych zakładów utylizacyjnych. Powiat grajewski jest w fazie wprowadzania selektywnej zbiórki nieczystości stałych.

Ludgardas Gedrawiczius przedstawił referat: „Kultura ekologiczna jako ważny warunek formowania osobowości współczesnego decydenta”.

Obecny na sympozjum starosta Henryk Poślednik przedstawił daleko idącą koncepcję wykorzystania biomasy i miejscowych surowców łatwo spalalnych, jak np. słoma, trzcina, drewno – celem wykorzystania ich do pozyskania energii cieplnej. Udowadniał, że poza aspektem ekologicznym, wiąże się to z obrotem pieniądza wewnątrz powiatu: miejscowa ludność opłaca pozyskaną energię cieplną, która wytwarzana jest na podstawie surowców kupowanych w granicach powiatu. Wyeliminowałoby to kosztowne zakupy węgla i oleju opałowego, a co za tym idzie zahamowałoby „wypływ” pieniądza poza granice powiatu. Koncepcje starosty wzbudziły zainteresowanie, ale i długą, momentami żywiołową dyskusję, dotyczącą problemów szczegółowych.

3.10.2001 (środa)

od rana do godziny 11 odbyła się ostatnia sesja filmowa. Następnie odbył się plebiscyt uczestników Forum, przyznający nagrody:

I.GRAND PRIX – EX EQUO:

1. Siergiej Gołowiecki, Białoruś – za film „Medosmotr” („Wizyta lekarska”)
2. Sławek Swerpel, Polska – za film „Czas powodzi”

II.TRZY NAGRODY GŁÓWNE:

1. Jerzy Kalina i Leszek Wołoskiuk, Polska – za film „Czarnobylcy”
2. Jerzy Kalina, Polska – za film „Od moru i głodu”
3. Igor Byszniow, Białoruś – za film „Mir wiertławoj kamyszowki” („Świat wodniczki”)

III. PIĘĆ NAGRÓD SPECJALNYCH:

1. Marzena Woźniak – Kruk, Polska, za film „Baba w lesie” w kategorii film lub reportaż filmowy
2. Józef Wierzba, Polska, za Magazyn Ekologiczny
3. Andrzej Kisiel, Polska, za „Pomorskie Krajobrazy” w kategorii program cykliczny
4. Igor Byszniow, Białoruś, za krótkie formy filmowe w kategorii wartości oświatowe
5. Ewa Żerdzińska, Polska, za film „Droga na śmierć” w kategorii wartości humanitarne

Po obiedzie prezentowano filmy pozakonkursowe. O godz. 18,00 w ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym BGŻ S.A. „Knieja” nad Jeziorem Rajgrodzkim odbył się uroczysty bankiet, podczas którego podsumowano I Międzynarodowe Forum Ekologiczne „Ekoraj” i wręczono dyplomy i nagrody honorowe. Prezes Towarzystwa 'NAREW' – Maciej Faflak, prezes TMR - Zygmunt Tarnacki i dyrektor Forum – Adam Radziszewski wygłosili krótkie oświadczenia podsumowujące oraz podziękowali sponsorom i organizatorom. Dyrektor A. Radziszewski powiedział, że EKORAJ nie doszedłby do skutku, gdyby nie całkowite oddanie się tej sprawie reżyser Joannie Wierzbickiej.

Ze swej strony pragniemy dodać, że reżyser J. Wierzbicka była pomysłodawcą EKORAJU i wykonała szereg prac merytorycznych. Na kilka dni przed EKORAJEM uległa wypadkowi, ale nie przeszkodziło to jej w czuwaniu nad całością z gipsem na prawej ręce i z bolącą nogą. Prowadziła wszystkie sesje filmowe, tłumaczyła na bieżąco z jęz. rosyjskiego na jęz. polski i odwrotnie, uczestniczyła aktywnie we wszystkich wy-cieczkach.

Obecny na uroczystym podsumowaniu EKORAJU burmistrz Rajgrodu Zygmunt Dziadziak podziękował uczestnikom i organizatorom za wspieranie promocję miasta i gminy. Zapowiedział, że następny EKORAJ otrzyma finansowanie z budżetu gminy i organizatorzy nie będą musieli walczyć z tak poważnymi problemami finansowymi.

Rzecznik prasowy EKORAJU – redaktor Aneta Zamojska z Gazety Współczesnej przeprowadziła szereg wywiadów z laureatami i organizatorami.

W opinii organizatorów, gości, uczestników z Polski, Białorusi, Ukrainy i Rosji rajgrodzkie Forum ekologiczne było bardzo udaną imprezą, która pozostanie długo w pamięci ekologów i ludzi filmu.

inf. wł. .

EKORAJ

WSPANIAŁA
PROMOCJA
RAJGRODU

Przygotowując przedsięwzięcie o charakterze międzynarodowym zdawaliśmy sobie sprawę że będzie ono dobrą promocją miasta i gminy Rajgród. Mieliśmy jednak pewne obawy; czy wszystko przebiegnie zgodnie z planem, czy podołamy tak ambitnemu zadaniu? Już w trakcie I Międzynarodowego Forum Ekologicznego EKORAJ w Rajgrodzie okazało się, że zainteresowanie mediów (prasy, radia i telewizji) jest bardzo duże. Nasz rzecznik prasowy, red. Aneta Zamojska, w kilku numerach Gazety Współczesnej informowała czytelników o przebiegu Forum. Osobiście udzieliłem kilku wywiadów telewizyjnych: w dniu rozpoczęcia EKORAJU redaktor Joannie Gawęł z „Obiektywu” (TV Białystok), w dniu zakończenia – red. Józefowi Wierzbie z TV Białystok.

W dniu 12 października w sprawie EKORAJU i działalności TMR wywiad telefoniczny na antenie radia Białystok przeprowadził ze mną red. Wiesław Szymański. Gościliśmy również inne ekipy telewizyjne. Wypowiadali się uczestnicy EKORAJU, organizatorzy i przedstawiciele władz samorządowych na czele z burmistrzem Zygmuntem Dziądziałkiem i starostą Henrykiem Pośrednikiem. Efektem nagrań red. Józefa Wierzby są dwa wspaniałe filmy promujące idee EKORAJU i walory ziemi rajgrodzkiej. Wyemitowane zostały 16 i 19 października b.r. w programie regionalnym.

przejazd furmankami po Grzędach

Uczestnikami EKORAJU w większości byli twórcy filmowi i redaktorzy zajmujący się tematyką przyrodniczą. Reprezentowali oni oddziały terenowe TVP, telewizję akademicką, ośrodki telewizyjne z Rosji, Białorusi, Ukrainy. Były też dwa filmy z Niemiec i należy żałować, że nie dotarł ze swym filmem Tomas Skrdlant z Czech.

Odjeżdżając, serdecznie nam dziękowali i gratulowali sprawnej organizacji. Aleksander Abramczuk – dyrektor jednej z ukraińskich telekompanii powiedział: „to wspaniałe przedsięwzięcie, w dodatku zorganizowane w tak wspaniałym miejscu. Opowiem wszystkim o EKORAJU i zapewniam, że za dwa lata przyjadę do Rajgrodu”.

Przedstawiciele Białorusi podczas oficjalnego zakończenia Forum wręczyli burmistrzowi Rajgrodu pamiątkowy album, i podziękowali za gościnność, jakiej doznali na ziemi rajgrodzkiej.

Sergiej Gołowiecki, reżyser nagrodzonego filmu „Wizyta lekarska”:

- Ważna jest dla mnie ta nagroda, przyjemnie, gdy koledzy po fachu nagrodzą pracę. Nie przeszkadza mi, że nagroda jest honorowa.

Na Rosji i w Białorusi też ciężko jest znaleźć finanse i wiele festiwali nie ma pieniędzy. Ja rozumiem te problemy. Jestem zaś wdzięczny za serdeczną atmosferę. Podczas pobytu w Rajgrodzie, wśród tych ludzi sercem odczułem, że moja prababka była Polką.

- Ludgardas Gedrawicius podkreślił zasługi reżyser Joanny Wierzbickiej dla „EKORAJU” i powiedział: „Podziwiam ją i jej niezłomną wolę, jej upartość i zaangażowanie z jakim oddaje się ekologii”.

-Aleksander Matafonow z Mińska był urzeczony miejscowymi warunkami przyrodniczymi, atmosferą panu-

DNI OTWARTYCH DRZWI

Mamy latoś w Rajgrodzie jesień tętniącą życiem. Nie będę tego tętna opisywał, bo prawie cały niniejszy numer RE jest właśnie o tym. Powiem tylko- to mi się podoba.

O jesieni w Rajgrodzie piszą nie tylko RE. Pisali o nas w prasie, pokazywali w telewizji, i to nie w rubrykach „Pan pogryzł psa” lecz w rubrykach traktujących o życiu kulturalnym. I to też mi się podoba.

Przyciśnięty jesiennymi obowiązkami rolniczymi uczestniczyłem w tych imprezach bardzo symbolicznie. Wpadłem na dwie godzinki Diecezjalnego Spotkania Ludzi Kultury i podobnie przemknąłem obok festiwalu „Ekoraj”. W obu przypadkach zauważyłem, że wewnętrzne drzwi między Domem Kultury a Towarzystwem Miłośników Rajgrodu były otwarte. I to mi się bardzo podoba.

Starostowie dożynek:

WOJCIECH WIĘCKOWSKI

RAJGRÓD

jącą na Forum i ludźmi, z którymi przyszło mu się spotkać. Jest młodym reżyserem i postanowił jeszcze studiować w łódzkiej szkole filmowej.

wycieczka po Kanale Augustowskim; o historii kanału opowiada Wojciech Batura

rozpoczęcie Forum; uczestników wita burmistrz Rajgrodu – Zygmunt Dziądziałak

-Marzena Woźniak – Kruk i Ewa Żerdzińska z Katowic zafascynowane zostały naszą przyrodą, położeniem Rajgrodu i serdecznością, z jaką spotkały się na kwatery agroturystycznej. Zapowiedziały, że latem pojawią się tu z powrotem i rozreklamują Rajgród na Górnym Śląsku. Państwo Kisiel z Koszalina przedłużyli pobyt w

starosta Henryk Poślednik podczas wystąpienia na seminarium poświęconym ekologii władzy

reżyser Joanna Wierzbicka rozpoczyna kolejną sesję filmową

wycieczka do Biebrzańskiego Parku Narodowego; Grzędy – przy powstańczym krzyżu z 1863 r. i pomniku – obelisku

w Biebrzańskim Parku Narodowym; przemarsz po Czerwonym Bagnie

reżyser J. Wierzbicka opowiada o historii wsi Grzędy

RAJGRÓD EKORAJ

Rajgradzie. Już na spokojnie zapragnęli odbyć kilka wybieczek po okolicy.

Sławomir Swerpel na kilka godzin przed końcowym podsumowaniem musiał nas opuścić, udał się do Łodzi na Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Puchalskiego.

nagrodę Grand Prix Siergiejowi Gołowieckiemu wręcza prezes Maciej Faflak

Ludgardas Gedrawiczius wręcza dyplom Andrzejowi Kisielowi

dyrektor Forum Adam Radziszewski dziękuje sponsorom

podsumowanie Forum: od lewej: prezes Zygmunt Tarnacki, asystent Joanna Szablowska, burmistrz Zygmunt Dziadziak

Powiedział, że tam o wszystkim opowie i rozpropaguje ideę „EKORAJU”.

Powyżej podałem tylko część wypowiedzi i kilka faktów, dotyczących rzeczywistej promocji Rajgradu i okolic. Mamy nadzieję, że to „ekologiczne ziarno” rzucone w rajgradzką ziemię przyniesie bogaty plon jej mieszkańcom.

JANUSZ SOBOLEWSKI

RAJGRÓD W STAREJ FOTOGRAFII

Tym razem, korzystając z kolorowej okładki „Rajgradzkich Ech”, prezentujemy obraz olejny Juliusza Kossaka „Szarża ułanów pod Rajgradem”. Ten wybitny malarz, malujący wiele scen batalistycznych, przedstawił również dramatyczną szarżę ułanów poznańskich pod Rajgradem w dniu 29 maja 1831 roku.

Widokówkę – reprodukcję tego obrazu udostępnił nam p. Jarosław Marczak z Rembertowa.

Czy zachował się oryginał?

„RAJGRÓDZKIE ECHA” - PISMO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW RAJGRÓDU

Redaguje Zespół: Jan Tarnacki, Maria Fliszewska, Zygmunt Tarnacki, Janusz Sobolewski, Emilia Sobolewska

Stale współpracują: Józef Golubiewski (Piaseczno), Henryk Milewski (Augustów), ks. Stanisław Nowicki (Ostrów Mazowiecka), „Mitoman” (NN)

Foto: Janusz Karwowski i Krzysztof Mroziewski

Adres Redakcji: 19-206 Rajgród, ul. Warszawska 20, tel. (086) 272 17 28

Nr rach. bankowego: 8764 0007-374-27016-11 BS w Rajgradzie, e_mail: tener@iq.pl

PISMO POWSTAJE PRZY WSPARCIU FINANSOWYM NADLEŚNICTWA RAJGRÓD ISSN 14279037